

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Főszerkesztő:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Felelős szerkesztő:

Dr. DOMJÁN LAJOS.

Megjelentek délután 4 órakor.

Hirdetések és nyilatkozatok díjazás nélkül.
Egyes szám ára 50 fillér.

Távirat és telefon.

— A miniszterelnökség sajtóosztályának jelentései. —

Nem napollják el a békekonferenciát.

Páris, aug. 12. A békekonferencia ülésén azt az eszmét vetették föl, hogy a nyolc hónapi szakadatlan munka után helyén való volna szabadsgódlás céljából elnapolni a konferencia tárgyalásait. A konferencia többségének azonban az a véleménye, hogy a tárgyalásokat addig nem lehet elnapolni, amíg Németországgal, Bulgáriával és Magyarországgal a békeszerződést meg nem kötötték.

A kibontakozás útján.

Budapest, aug. 12. József főherceg a politikai pártok képviselőivel folytatott megbeszélések után felkérte az illetékeseket, hogy terjesszék elő kibontakozási terveiket. A pártok vezetőisei tegnap tárgyalásokat folytattak a megállapodásukat ma fogják közölni a főherceggel.

A közigazgatás helyreállítása.

Bpest, aug. 12. A belügyminisztérium felszólítja azokat a nem politikai állású köztisztviselőket és közalkalmazottakat, akiket a népbiztos kormány működésének félbehagyására kényszerített — hogy külön értesítés nélkül, haladéktalanul foglalják el újabb helyeket.

Budapest, aug. 12. A március 20-án határrendőrségi állományban volt egyének haladéktalanul jelentkezni tartoznak, még pedig a budapestiek a belügyminisztérium határrendőrségi osztályán, a vidéken lakók pedig ott, ahol március 20-án beosztva voltak. Ha ez bármelyikből lehetetlen, akkor nekik is Budapestben kell jelentkezniük.

Megszűnt a külkereskedelmi hivatal.

Bpest, aug. 12. Friedrich István miniszterelnök elrendelte a külkereskedelmi hivatal megszüntetését. Az egyes szakminisztériumok külkereskedelmi hatáskörében helyreáll az 1918. október 31. előtti jogállapot.

A lefoglalt egyházi alapok visszaszolgáltatása.

Budapest, aug. 12. A közoktatásügyi minisztérium rendeletben intézkedett, hogy a köznevelésügyi minisztérium feladatát meg kellene szüntetni, az alapokat, amelyek a köznevelésügyi minisztériumhoz tartoztak, vissza kellene adni az eredeti rendeltetésüknek.

Visszaadják a köztulajdonba vett műtárgyakat

Bpest, aug. 12. A közoktatásügyi minisztérium rendeletileg hatályon kívül helyezte a népbiztos kormányának a magánosok tulajdonát képező műtárgyak köznevelésügyi feladatokról szóló rendelkezéseit. Az így elvett műtárgyakat visszaszolgáltatták jogos tulajdonosainak a megfizetésükkel addig is a múzeumok igazgatóit bízzák meg.

A hadügyminiszter kiáltványa.

Budapest, aug. 11. Schnffer Ferenc tábornok hadügyminiszter a következő kiáltványt intézte a katonai aszfához:

Bajtársak! A nemzeti hadsereg szervezete. A hadsereg szervezete legfontosabbnak tartom a jó szellem megteremtését, ezért a következőket rendelem el: — I. A katonának nem szabad politizálni. A hadsereg tényleges tisztjei és legényeinek nem lehetnek be politikai pártokban és titkos egyesületekben. Akik ilyen pártoknak, vagy egyesületeknek tagjai, azonnal lépjenek ki. — II. Fegyelmet követelek a hadsereg minden tagjától. E tekintetben az 1918. évi október 30-ig fenállott szabályok mérvadóak. — III. A tiszteleadás a szolgálati szabályzat I. részének határozománya szerint történjen. A hadsereg és esendőség tagjai közt fennálló kölcsönös tiszteleadási kötelezettséget a belügyminiszterrel egyetértőleg az államrendőrségre is kiterjesztem. Magyar katonák! A haza érdekében áldozatot, önmegtartóztatást, követeltek tőletek. De csakis úgy lehet jó szervezete a magyar hadseregnek, ha ti megtekeitek kötelezettségeiteket. Teljesítsé tehát mindenki kötelezettségét hazája iránt. Budapest, 1919. aug. 11. Schnffer Ferenc tábornok, ügyvivő hadügyminiszter.

— **Főhívás.** A Nagykanizsa környékén lakó, tartózkodó *tar-talékos és népfelkelő tisztek* felhívataknak karhatalmi szolgálata való önkéntes jelentkezésre. A szolgálat néhány hétig tart és kizárólag hazafiaságból az ország érdekében teljesítendő. Díjazásra vonatkozólag a hadügyminisztériumhoz előterjesztés tételével. Jelentésként lehet a katonai állomásparancsnoknál. Katonai állomásparancsnokság, Nagykanizsa.

Főlszámolnak az anyag-hivatalok.

Budapest, aug. 12. Szűrő János dr. a kereskedelemügyi minisztérium vezetésével megbízott államtitkár elrendelte az anyag-hivatalok (ásványolaj, butorhivatal stb.) főlszámolását. A főlszámolás előkészítését bizottságok végzik, amelyeknek tagjait a minisztérium nevezi ki. Aalomüzemi központot is feloszlatta a kereskedelemügyi minisztérium.

A közlemezés adminisztrációja egyelőre nem változik.

Több oldalról hallottunk olyan aggodalmakat, hogy a politikában beállott rendszerváltozás folytán érvényüket veszítik a kommunista kormányzat alatt kiadott élelmiszerjegyek is. A közönség megnyugtatása céljából meg kell állapítanunk, hogy ez a félelem teljesen alaptalan. A közlemezési hivatal intézkedései nem állottak soha semmiféle összefüggésben a napi politikával. Ezen a téren csupán az volt az irányadó mindig, hogy egyes fogyasztási cikkek milyen mértékben állottak a közönség rendelkezésére.

A szovjetállam annak idején egyedül a közlemezési adminisztrációját vette át változatlanul a március 21. előtti Magyarországtól, minthogy ez az intézmény a politikától teljesen függetlenül, a viszonyok kényszerítő nyomására jött létre. Illetékes helyről nyert információk szerint ezen a téren egyelőre most sem történik változás, mert még ma is fennállnak azok a kényszerítő körülmények, amelyek már a királyiás idején szükségessé tették a közlemezés hatóságjainak megszervezését. A szovjetkormányzat egyetlen újítást vitt bele a közlemezésbe, a huszjegy rendszerét, ami a szovjetpénz váltás erejének állandó hanyatlása folytán vált szükségessé. A szovjetpénznek a forgalomból való kikerülésével a huszjegy fölöslegessé lett.

Másképp áll a dolog a többi, jegyhez kötött élelmiszkikkel. Ezeket, amíg a szabadkereskedelem újból meg nem indul, tovább is hatóságilag ellenőrzéssel kell árszítani. A közlemezés hatóságjainak adminisztrációja tehát mindaddig helyén marad, amíg a kereskedelemi viszonyok úgy alakulnak, hogy a szabadkereskedelemre lehet bízni újra a közelettel.

Amíg ez az átalakulás meg nem következik, addig a hatóságilag kiadott élelmiszerjegyek érvényben maradnak.

Szabályozák

a vendéglői és kávéházi árakat.

A politikai változás nyomtalanul szubant el a nagykanizsai vendéglők és kávéházak árai fölött. Szocializált üzemből visszaváltak magántulajdonná, azonban változatlanul megtartották azokat az árakat, amelyeket még a direktórium léptetett életbe.

Nem gyanúsítjuk a kávéházak és éttermek tulajdonosait azzal, hogy a kommunizmus iránti rokonszenvből tartanak ki a szovjet-árak mellett. Az egész kérdésnek azonban van egy olyan oldala, amelyet nem lehet a tulajdonosok magányosságának tekinteni, hanem a nyilvánosság előtt is szóvá kell tenni.

A szovjetárak ugyanis aránylag elég mérsékelték voltak a szovjetpénz eszéki hiteléhez képest. Szovjetpénzben két korona negyven fillér nem volt tulsok egy tejeskávéért. A kávéházakban és éttermekben azonban ma már sehol sem fogadják el a szovjetpénzt — mindenütt „jó” pénzt kérnek, azonban az árak a régiék maradtak. Az pedig nyilvánvaló, hogy két korona negyven fillér „jó” pénzben legalább is kétszerese az ugyanilyen összegű szovjetpénznek.

Lényegében tehát máról holnapra kétszeresükré emelkedtek a kávéházi és éttermi árak. Hiszen azt mindenki tudja, hogy a jó pénz a szovjet-uralom alatt azért százelekes ráfizetéssel vászrólott. A két korona negyven filléres kávéért tehát most egy-szerre csak négy korona nyolcvan fillért kell adnunk, mert csak annyit tudunk hozzájutni a szükséges pénzhez.

A tejes kávéért csak a példa kedvéért emeltettük. De áll ez valameny kávéházi és éttermi cikk szemben. Ez pedig tartathatlan állapot azért is, mert a piaci árak hanyatlása folytán már néhány nap alatt is lényegesen olcsóbb lett a beszerzés. Az árkerítés tehát sürgetően szabályozni kell. Értesültsésként szeretnénk az illetékes hatóságok már foglalkoztak is a kérdés rendezésével. Egyelőre barátságos tárgyalás útján szőljünk föl a vendéglők és kávéházak tulajdonosait, hogy saját jószántukból alkalmazkodjanak a megváltozott viszonyokhoz.

— **Előfordult, hogy a Zalai Közlöny** vevői 50 fillér helyett egy koronát hagytak a rikkancsoknál, abban a hiszemben, hogy a Zalai Közlöny is egy koronába kerül. Itt is felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a Zalai Közlöny ára ötven fillér.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurbán-telefon 183.

Főszerkesztő:
Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és nyilatkozások díjazás nélkül.
Egyes szám ára 50 fillér.

Távirat és telefon.

— A miniszterelnökség sajtóosztályának jelentései. —

Kormányrendelet készen áll a szovjetpénz felől

Budapest, aug. 13. A kormány Friedrich István dr. miniszterelnök elnöklésével a folyó ügyeket vitatta meg mai tanácskozásán. A szovjetpénz válsága folytán beállott helyzet szintén élénk vita tárgyát képezte. Az erre vonatkozó, megnyugtatót kellő rendelkezletet a napokban fogják kihozni.

Garami és Buchinger Budapestén.

Budapest, aug. 13. Garami Ernő és Buchinger Manó tegnap Bécsből Budapestre érkeztek. Ma résztvettek a politikai helyzet megvitatásában.

Bűnügyi eljárás a volt tanácskormány tagjai ellen.

Budapest, aug. 13. Szász Béla ügyvivő igazságügyminiszter a tegnapi minisztertanácson bejelentette, hogy Kun Béla és társai ellen megindította a bűnügyi eljárást, egyúttal megette a szükséges lépéseket az Ausztriába menekült kommunistavézekre kiadatása iránt. Az államügyesség a volt tanácskormány összes tagjai ellen megindította a törvényes eljárást. A letartóztatások folyamatban vannak.

Budapest, aug. 12. A budapesti államügyesség a következők hirtelmezeit bocsátotta ki:

— Gyilkosság büntetése való felbujtás, rablás, pénzhamisítás büntetése és egyéb büntetődel cselekményekkel terhelt Kun Béla és társai bűnügyében megkeresem az ország összes közigazgatási és rendőri hatóságait, hogy a tényállás ismertetése és ha lehet a közvetlen tettesek kiltetének rövid megjelölése mellett közölje a budapesti államügyesség vezetőjével, hogy a proletárdiktatura idején területükön akár az ugynevezett forradalmi törvénysekkel ítéletei alapján, akár egyébként kiket iltek meg.

Budapest, aug. 12. A budapesti államügyesség ma délelőtt a következő felhívást bocsátotta ki:

— Felhívtnak mindazok, akiknek a proletárdiktatura idején hozzátartozók eltűntek, hogy az eltűnés körülményeiről és az esetleges büncselekményekre utaló adatokról a budapesti állam ügyességnek szóval vagy írásban sűrűsösen tegyen jelentést.

Budapest, aug. 12. A budapesti államügyesség a közvélemény megnyugtatósa céljából közli, hogy a proletárdiktatura alatt elkövetett bűntettekkel terhelt összes egyének ellen a bűnügyi eljárás megindult és hogy kérekerítésük, valamint a külföldre szökött személyek kikérése iránt a szükséges intézkedések megtették.

A rend helyreállítása.

Bpest, aug. 13. Az országg legkülömbözőbb vidékeiről újabban beérkezett jelentések mindenütt rendről és nyugalomról számolnak be. Szombathelyen letartóztatott a soproni direktorium odamennékül tagjai, akiknél százezer korona kékpénzt találtak. Veszprémben rend van. A szerte bujkáló terrorcsapatok összefogdosására a katonai parancsnokság lovas katonái járőröket küldött ki, akik már tizenegy terroristát hoztak be Veszprémbe. Jankovics Lajos, a vármegyei és városi direktorium elnöke megszökött. Székesfehérváron teljes a nyugalom. Balassagyarmaton a magyar csendőrség és a cseh katonaság együtt tartja fenn a rendet. Száz letartóztatást foganatosítottak. — Letartóztatott mindazokat, akik az előző rendszer alatt elkövetett bűntényekben részesek. Pápán a kommunista vezetők közül nyolcvanot tartóztattak le.

Veszprémben kihirdették a statáriumot.

Budapest, aug. 13. A lakosság ekésereése Veszprém-megyében oly nagyfokú a kommunisták ellen, hogy attól kellett tartani, hogy az általános ekésereés megtöröl cselekedetben tör ki. Ennek megakadályozása végett a katonai kachatalmi parancsnokság a vármegye területén kihirdette a statáriumot. Veszprém-ben és Pápán katonai rögtönítélő bíróságokat állítottak föl.

Az antant-meghatalmazottak tárgyalásai Budapestén.

Budapest, aug. 13. Az antánt államok által meghatalmazott tábornokok teljes számmal együtt vannak Budapestén. — Tegnap megkezdtek tanácskozásait, a melyeken részt vett Gordon angol tábornok, Wandholz amerikai tábornok, Troubridge angol tenbnergerny, a francia katonai meghatalmazott és Beloy márk, aki mint a folyambajozás alapos szakértője jelent meg a tanácskozásokon. A tegnapi tanácskozásokba belevonták Montebello olasz tábornokot, Romancelli alvezedest, Gregory amerikai kapitányt és a bécsi amerikai misszió vezetőjét is. Remélhető, hogy az antant hatalmak és Magyarország között elintézésre vár ügyeket gyors tempóban letárgyalják.

A postatakarékpénztár új igazgatója.

Bpest, aug. 13. A minisztertanács a postatakarékpénztár igazgatói teendőinek ellátásával Baross Géza miniszteri tanácsost bízta meg.

Az új fővezér

Bpest, aug. 13. József főherceg kormányzó a mai napon Horthy Miklós altengernagyot nevezte ki az összes magyar haderők fővezérének. Vezérkari főnökök Soós Károly tábornokot neveztek ki. A kinevezetteket Schaeffer-Ferenc tábornok hadügyminiszter táviratilag értesítette.

A magyar kérdés az antánt előtt.

Saint-Germain, aug. 13. A legfelső tanács augusztus 11-én ülést tartott. Az ülésen a magyarországi helyzet és az új magyar kormányall szemben elfoglalandó álláspont került szóba.

— Megszűnt a vasuti direktorium. A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg megszüntette a vasuti direktoriumot. Ezzel együtt, az egyesített budapesti városi villamos vasutak kivételével, megszüntette a kisipar kereteit meghaladó ipari és közlekedési üzemek köztulajdonba vételéről intézkedő rendelkezéseket is.

Szerbia népszavazást követel a Bánátban.

Saint-Germain, aug. 12. Az Intra-sigenceat jelentése szerint Szerbia és Románia között az ellentétek a bánáti kérdéssel kapcsolatban a voksógik kiélekedtek. A szerb kormány népszavazást követel a Bánát hovatartozásának dolgában.

Budapest élelmezése.

Bpest, aug. 12. Az angol és amerikai missziókkal folytatott tárgyalások kedvező eredménnyel jártak és Budapestnek kenyérrrel és zsírral való ellátása már most is hosszú időre biztosítottak uehét. A már most utban lévő 20 vagonon zsirt további 50 vagonon zsiradék követi. Az élelmezési misszió intézkedett, hogy 20 vagon-amerikai hus és megfelelő mennyiségű huskonzerva iránjittassék Budapestre, hogy ez a mennyiség minél hamarább ki-ostásra kerüljön. A kormánynek legjobb kilátása van arra, hogy Budapest élelmezése lehető leg-rövidebb időn belül gyökeresen javulni fog.

Megszüntették az adómentességeket.

Budapest, aug. 13. Grün János dr. ügyvivő pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a volt forradalmi kormányzótanács 1919. május 12-én kiadott rendelete hatályát veszti és az abban biztosított házadómentességek érvénytelenek. Minden 10 katasztrálir hoidat meg nem haladó szőlőbirtok, valamint minden 100 katasztrálir hoidat meg nem haladó egyéb földbirtok, a hozzátartozó házzal és melléképületekkel együtt csak abban az esetben tekinthető adómentesnek, ha ez valamely fennálló törvény alapján megilletti. A miniszter elrendeli, hogy minden olyan földbirtokra, hozzátartozó házra és melléképületekre, amelyek után az 1919. évre nem voltak volna ki adót, az a tulajdonosokra, illetve a haszonbérölke pótlólag haladéktalanul ki kell vetni. A már perelt köztartozások újból előirandók és a fennálló törvényes rendeletek szerint az adóköteles földbirtok és a hozzátartozó ház, illetve melléképületek után kivetett köz-

tartozásból származó hátralék nem különben az előző bekezdés szerint pótlólag kivendő köz-tartozások már esedékes része is szabályszerűen behajtandó.

A Lenin-kormány válságos helyzete.

Berlinből jelentik, hogy angol lapoknak Moszkvából származó értesülése szerint a moszkvai nép néhány nap előtt nyíltan felállt az szovjeturalom ellen. A szombatira virradó éjszakán heves utcai harcok voltak. A város hadsereg egy része a Lenin-kormány ellen fordult. A helyzet válságos, a politikai fordulat minden nap várható.

A szerbek okkupálták a vendvidéket.

Kedden délután a zalavármegyei katonai parancsnokság parlamentért küldött a szerb parancsnoksághoz. A vonatot, amelyen Kovács Andor szászados parlamentert utazott, Csömödérnél egy szerb tisztjárőr föltartóztatta és közölte, hogy Alsólendvát szerb csapatok szállották meg, miért is a vonat csapván Rédcsig mehet. A szászados Rédcis telefonösszezekötésébe lépett a szerb parancsnoksággal, ahonnan egy ezredes vezetésével katonai bizottságot küldötték ki. A bizottság automobilon jött, közöttük volt a Nagykanizsán is megérkezett a szászados Kovács Andor, a szászados Rédcis és a szászados Kovács Andor. A szászados Rédcis telefonösszezekötésébe lépett a szerb parancsnoksággal, ahonnan egy ezredes vezetésével katonai bizottságot küldötték ki. A bizottság automobilon jött, közöttük volt a Nagykanizsán is megérkezett a szászados Kovács Andor, a szászados Rédcis és a szászados Kovács Andor.

Kovács szászados kérdésére, hogy az előnyomulás megszállás vagy pedig okkupálás céljából történt? — a szerb ezredes azt a feleletet adta, hogy okkupációit hajtanak végre, amelyet a versaillesi tárgyalások eredményeként az ántánt-államok legfőbb hadi-tandása rendelt el. Az okkupált terület határa a Rédcis—Güntérháza—Kerkasztentmiklós és a felső Kerkapatak-vonal a stájer határig.

Arra a kérdésre, hogy a szerb csapatok Nagykanizsára is kiterjesztik-e a megszállást? — az ezredes nem válaszolt, de kijelentette, hogy határozott utasítása nincs erre.

Az ezredes ezután érdeklődött, hogy megfelelnek-e a valóság-nak azok a hírek, amelyek szerint Nagykanizsán állítólag vörösök és fehérek harcolnak egymással. Kovács szászados megnyugtató fölvilágosítására a szerb parancsnok kijelentette, hogy zavargások esetén a szerb csapatok készen állnak az azonnali bevonulásra.

— **Értesítés.** Ezuton értesitem a t. közönséget, hogy a hatóság által kiutalt sértesűs (jegy nélkül) kilonként 30 koronáért és a zsírzalonna (jegyre) kilonként 34 koronáért nálam kapható. Ifj. Simon István hentes, Kiskanizsa, Vasvási-utca 3/c.

HIREK.

— **Troubridge tengernagy Budapestben.** Ma reggel Budapestre érkezett Troubridge tengernagy, a nemzetközi dunai hajóhad főparancsnoka. Kíséretében volt a nemzetközi dunai hajózási bizottság elnöke, Steadn őrnagy is, aki a tengernagy mellé van szolgálati tételle beosztva.

— **A hírlapok terjesztését nem tiltották be.** A belügyminiszter a mai napon kelt rendeletével a nem időszerű sajtó összes termékeinek (könyv, propaganda, röpirat stb.) uccánárulását és terjesztését betiltotta. Az időszerű sajtótermékek (hírlapok) terjesztése nem esik tilalom alá.

— **Tovább dolgozik a nagykanizsai építőszervezet.** A szovjetrendszer alatt Nagykanizsán egy úgynevezett építőszervezet létesítettek, hogy a városi építkezési munkálatokat házilag végezzék el. A szervezet számos munkást foglalkoztatott, akik a hivatal megszüntetése után állás és kereset nélkül maradtak. Hogy ez be ne következzen, a városi tanács elhatározta, hogy az építőszervezet tovább folytatja a megkezdett városi munkálatokat. A szervezet irányítását és felügyeletét a mérnöki hivatal vette át az ipartestület építőcsoportjának bevonásával.

— **Uj írószövetség.** Vasárnap délután megalakult a magyar írók és újságírók egy nagy részének, közel 200 író és újságírók a részvételével a Magyar Író Szövetsége. Az alakuló gyűlésen Szabó Dezső író lendülettel beszédben fejtette ki a szervezkedés szükségességét és céljait. A szövetség, mely a magyar irodalom és sajtó nagyszabású erkölcsi ujjajakítását és anyagi fellendülését munkálja, legközelebb manifeszttummal fordul a nemzethez. Az alakuló gyűlés diszlokókké választotta: Ambrus Zoltán, Abrányi Emilt, Gárdonyi Gézát, Hereg Ferencet, Kozma Andort, Prohászka Ottokárt, Rákosi Jenőt és Szabó Mihelyt; ügyvezető elnöké: Szabó Dezsőt; alelnökök: Kosztolányi Dezsőt, Mőric Zsigmondot, Schöpfungin Aladánt; ügyvezető titkárrá: Lendvay Istvánt; házagnyá: Kállay Miklóst; pénztárossá: Neubauer Gyulát. A szövetség, mely a magyar írók és újságírók egészét reprezentálja, legközelebb tisztelő a kormányfőlnöknél.

— **Vilmos császár nem szolgáltatják ki.** Londoni jelentés szerint az angol parlamentben Bonnar Lew hadügyminiszter kijelentette, hogy a német császár kiszolgáltatása céljából nem tettek lépéseket a holland kormányfőnél.

— **A kávéházi és éttermi árak.** A nagykanizsai éttermek és kávéházak tulajdonosai indítatva érik magukat, hogy néhány megjegyzést fűzzenek a „Zalai Közölny” idevonatkozó tegnapi közleményéhez. Egyikük sem gondol arra, hogy a mai árak a jövőben tartósan megmaradjanak, de ma még kényszerítve vannak erre. Egyes cikkek ára ugyanis mint mindig épen olyan magas, mint a szovjetkormány alatt volt, azonkívül pedig a személyzet fizetését, amelyet még a szovjetrendelkezések állapítottak meg, nekik is jó pénzben kell folyósítaniuk. Míhelyt az árupiac helyzete megjavul s a fizetések kérdését a főnálló viszonyoknak megfelelően rendezni lehet, a kávéházi és éttermi árak is jelentékenyen alacsonyabbak.

— **Az antant felelőssé teszi Kun Bélát.** Bécsi jelentés szerint a francia kormány közölte Német-Ausztria kormányával, hogy tagjai felelőssé teszi Kun Béla személyéért, ha Kun Bélának sikerülne a számára kijelölt internálási helyről megszöknie. E rendelkezés okául az antantnak azt az elhatározását jelöli meg a közlés, hogy Kun Bélát a tanácskormány uralma alatt elkövetett bünessélekményekért felelősségre akarja vonni. Ezért gondoskodják Német-Ausztria kormánya arról, hogy Kun Béla a felelősség elől ki ne vonhassa magát és arról, hogy Kun Béla minden időben az antant rendelkezésére állhasson.

— **Tilos a csoportosulás.** A hadügyminiszter rendelte értelmében minden csoportosulás, gyülekezés úgy az után, mint magán személyek lakásán, kasznókban stb. szigorúan tilva van. Az estli órákban sétálás, korzós, amely nagyobb tömegek gyülekezését vonja maga után, kerülendő, mert ellenkező esetben a zárórának korábbi kitűzését fogom elrendelni. Az után legfeljebb 4-5 ember járhat együtt. Zsitkovics alezredes, katonai parancsnok.

— **Sáfrány tanárt nem tartóztatták le.** Tegnap délután az a hír terjedt el a városban, hogy Sáfrány Károly kegyesrendi főgimnáziumi tanárt letartóztatták. Ez a hír teljesen alaptalan.

— **Haldózás.** Külföldről kerülő uton át érkezett jelentések adják tudtul, hogy az olasz világhírű zeneszerzője, Leoncavallo hosszas betegség után elhunyt. — A jótékonyágáról ismeretes Carnegie András, amerikai multimilliomos tegnap kegyelmeit tudósígyulladás következtében. Carnegie élete klasszikus példája annak az embernek, aki képességeivel és szorgalmával a legalacsonyabb sorsból világhíre küzdő föl magát.

— **Artista-esték a Polgári-Egyletben.** Csütörtök estétől kezdve négy estén át sokatigérő művészi artista-estéket rendez a Polgári-Egylet nagyeremben a jóhírű Toto artista-társaság. Az előadások este nyolc órakor kezdődnek. Gyecyk naponta délelőtt tíz óra tizenkét óráig és az előadások előtt válthatók a Polgári-Egylet helyiségében levő pénztárnál.

BIBORHEREMAG
(1919. évi termés), mindennemű fűzék, virág- és gazdasági vetőmag kapható **Ország Józsefnél, Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2.** (az udvarban).

Egy kifogástalan állapotban levő

műláb bőr- és gumialkatrészekből előállítva, igen jutányos árban eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 5

A város belterületén bérelnék istalót
kocsiszin- és padlással. Vásárolnék jókarbavetű **homokfutó** vagy **hajtó-kocsit.** Közzétett díjazok. **Postafiók 16.**

Szerkesztő: **GÁCS DEMETER.**

Dohányáruda

GRÜN HUT PÁL

Nagykanizsa, Deák-tér 10. szám.

Ajánlok a legjobb minőségben szivarkahüvelyeket, szivarkapapírokat, szivar- és szivarkaszopókat, szivarka- és dohánytárcákat, levélpapírokat, képeslapjutszókat, legújabb öngyújtókat berzinnel, tüzköveket, pipákat.

Bélyegáruda. Pontos kiszolgálás.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolvasószekció:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.

Hirdetések és nyitott díjazású osztot.
Egyes szám ára 50 fillér.

Börtönben

gubbasztanak már a letűnt vörös uralom szennyes kezű zászlóvivői. A dr. Havasok, Polaink, Füldecs, Lukácsok, Sneffek, dr. Szabók, Brónyaiak, Adlerék, Rabinovicsok, Beckek stb. szedett-vedett társasága odakerült, ahol a hullarablók, apagyilkosok és zsebmetszők szoktak tanyázni. Telték mégis van Isten, aki letekintelt erre a szegény házra és leseperte a testén nyüzgő, pánzért mindenre kész férjeket, amelyek zivjáltak a vérét és rágták a húsat.

Itt a leszámolás!

A bűn, amit ezek az alakok ellenünk követettek: — szörnyű. Megtámadták a hazát alkotmányát, eladták annak teremtését, irtó hadjáratot indítottak az államok gránitpílerjét képező keresztény vallás ellen, megszegtek ügyvédi és hivatali esküjüket, tapsolva támogattak olyan uralmat, amelynek minden vezetője tolvaj volt, s amely ezrével küldte a halálba a mi drága földmívelő népünket, az országnak azt az osztályát, amely keresztel a kezében nekifeszítette mellét a Kunok, Szamuelyk és egyéb hőhéro uralmának s öntözte szent hazánk földjét a legdrágább és legragyogóbb itallal, — a magyar vérről. És még rengeteg! E mellett tolvaj valamennyiük; ömögtek és asszonyaikat, ezeket a szellemi heterákat a szegények elől ellopott élelemmel táplálták, lopott ruhába bujtatták és buváheyeiket tisztességes polgárokat otthonából elvitt butorokkal rakták tele.

Azt hitték, örökké tart a pokoli lagzi, — a legpúszakózt ellenforradalmárok jogtatásának tenéje mellett, — azt hitték, hogy a munkásság örökké támogatni fogja őket. Csánldták! A kereszt és a paraszt leütött közejük s a becsület magyar munkás, aki azt látta, hogy félvezették a harminnégyéves küzdelmét eldurultak: otthagya őket. Győzött a hit és a nemzeti érzés!

Bosszul mégsem hirdelünk.

A halálraszánt paraszt, a sárba tiport intelligencia tesvérí szerelettel fordul a munkásság felé s felhívja az alkotó munkára. Kezünk a bekérek készen áll, mert erős a hitünk, hogy a magyar munkásság belátja az internacionale szennyes célját, s azt, hogy ebben a házában most nem szét-házára, hanem egyetértő szeretetre van szükség, mert csak így tudjuk visszazerezni azt, amit a vörösuralom elpusztított.

Távirat és telefon.

— A miniszterelnökség sajtóosztályának jelentései. —

Románia válasza az ántánt Jegyzőkére.

Bécs, augusztus 14. A román sajtóiroda jelenti, hogy *Cotroceni*-ben ma koronatanácsot tartanak *Ferdinánd* király elköszölésével. A tanácskozáson az ántánt-hatalmak Romániához intézett jegyzőkére adandó válasszal fognak foglalkozni.

Saint-Germain, aug. 14. A *Petit Parisien* úgy értesült, hogy a legfőbb haditanács ma estére várja a román választ.

Az olaszok megkezdik a leszerelést.

Milano, aug. 14. A *Corriere della Sera* jelenti, hogy a kormány a parlamentben nyilatkozott a leszerelés felől. Ah előkészületek már megtörténtek s az általános leszerelést még ez év vége előtt feltétlenül végrehajtják. Jövő évben már csupán az 1895-ös és az ennél fiatalabb évfolyamok teljesítenek fegyveres szolgálatot.

A békekonferenciát aug. 18-ig elnapolták.

Saint-Germain, aug. 14. A békekonferencia üléseit augusztus 18-ig elnapolták. *Lloyd George* egy tengerparti üdülőhelyre utazott, ahonnan csak augusztus 18-án tér vissza Párisba.

Bajorország önálló szabadkőztársaság.

Bécs, aug. 14. Münchenből érkezett hivatalos jelentés szerint a bajor parlament tegnap óriási többséggel törvényerőre emelte az önálló bajor szabad-kőztársaság alkotmány tervzetését. A szocialistáknak azt az indítványát, hogy a nemes-séget szüntessék meg, vita után nagy szótöbbséggel elvetették.

Amerikai csapatok Konstantinápolyban.

Bécs, aug. 14. Milanón keresztül érkezett angol jelentés: A *Boszporusz* előtt állomásozó amerikai hadihajók csapatokat tettek partra Konstantinápolyban. A partraszállítást az amerikai parancsnok azzal indokolta, hogy a csapatok az örmény lakosságot fogják megvédelmezni a törökök kegyetlenkedései ellen.

A politikai tanácskozások.

Bpest, aug. 14. A politikai pártok vezetéle ma folytatták azon tanácskozásokat, amelyek két nap előtt kezdődtek. A megbeszéléseken részt vettek a munkásság képviselői is.

A csehok letartóztatják az odaszökött kommunistákat.

Prága, aug. 14. Illetékes helyen figyelmeztetik a volt tanácsköztársaság vezetőit, hogy ne merészlejenek cseh-szlovák területre menekülni, mert ott azonnal letartóztatják őket.

Angol hadihajó Budapest.

Budapest, aug. 14. Augusztus 11-én délután egy angol járőrnaszád futott be a budapesti, *Élő-tősi*-téri kikötőbe, ahol az egybegyűlt nagy tömeg az angol lobogót lelkesen megjelente.

Varjassy Lajos Budapest.

Bpest, aug. 14. Tegnap este a fővárosban érkezett *Varjassy Lajos*, a szegedi ideiglenes kormány kereskedelmi minisztere, hogy a magyar kormányval az elintézésre váró politikai kérdések egész

komplexumát felölél tárgyalásokat kezdjen. Várjassal együtt Budapestre érkezett *Josse* ezredes, a francia keleti hadsereg vezérkari főnöke, több francia tiszt kíséretében.

Kunfit letartóztatták.

Prága, aug. 14. A cseh-szlovák sajtóiroda jelenti *Pozsony*ból: *Kunfi* Zsigmond hamis névre szóló hamisított utlevéllel szökött át a határon Pozsony felé. Pozsonyban ugyancsak hamis név alatt egy ismerősénél szállott meg. A rendőrség nyomára jött *Kunfi* ott tartózkodásának és letartóztatta. Kiderült, hogy *Kunfi* a határőrt megvesztegette. Hamis névhasználat, utlevélhamisítás és hivatalos személy megvesztegetése címén megindították ellene a büntető eljárást.

Javult a korona árfolyama.

Bécs, aug. 14. A *Neus Wiener Journal* jelenti Zürichből: A budapesti koronát, amelyet a tanácskormány ideje alatt Zürichben egyáltalán nem jegyeztek, a polgári kormány megalakulásának hírére augusztus 11-én 15 centimetre jegyezték. A német-osztrák korona árfolyama csak 12 centime volt. Ehhez a javulásához nagyon hozzájárult a magántulajdonnak és a személyes vállalkozás szabadságának visszaállítása Magyarországon.

Biztosítva van Budapest élelmezése.

Budapest, aug. 14. A M. T. I. jelenti: A közelemlézési miniszterium-mindent elkövet, hogy a főváros élelmezése addig is, míg a hus, zöldség és fűszelék felék szállítást a legrövidebb időben belül rendszerezetik, fennakadást ne szenvedjen. A miniszter elrendelte, hogy e hó 20-ától kezdve, további intézkedésig az eddigi 7 kilogrammos lisztfejvóta 9 kilogrammra emellessék fel. Milyhelyt a már megvásárolt zisz szállítmányok, amelyek már után vannak Budapest felé és amelyek akadálytalan leszállítását az antant misziók biztosították — megérkeztek, intézkedés történik az iránt, hogy a legközelebb esedékes ziskvóta is magasabb adagra emellessék.

— *Pragerhof* felé is megindul a forgalom. A nagykat niszai állomásfőnökség arról értesült, hogy augusztus 20. után *Pragerhof* felé is megindul a vasutli közlekedés. Az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak s a pályatest helyreállításának munkálatait már megkezdtek.

Nincsenek szerbek a letenyel és novai járásban.

A magyar hadserőfőparancsnágknegy téves értesülése folytán a kora reggeli órákban az a hír terjedt el városzerte, hogy a jugoszláv csapatok a letenyel és novai járás területére is kiterjesztették a megszállást. A nagykanizsai katonai állomásparancsnokságon nagy megzűrközést keltett ez a híradás, mert olyan állításokat tartalmaz, amelyek teljesen alaptalanok.

A jugoszláv csapatok sehol sem lépték át azt a választóvonalat, amelyet az okkupációs terület határául megjelöltek. — (Kerkaszt-miklós—Rédics—Göndérháza, a Kerka-patak felső folyása). — Mindössze az történt, hogy egy kisebb szerb járőr tévedésből átkelt a Kerka-patakon és mintegy két kilométernyire előrehatolt a novai járás területén. A járórt a jugoszláv csapatparancsnokság azonnal visszaparancsolta.

A nagykanizsai katonai parancsnokság ma délelőtt már telefonbeszélgetést folytatott az okkupációs csapatok helyettes parancsnokával, Perkó alezredessel. Az alezredes kijelentette, hogy további előnyomulásra nem kapott utasítást a tudomása szerint ilyen utasítás a jövőben sem várható.

HIREK.

Siremléket

az agyonlőtt földműveseknek.

Négy friss sir van a nagykanizsai temetőben, négy egyszerű jelletlen sir, amelye senkisen gondolhat megváltoztató nélkül. Az elhunyt rendszer által ránk szabadított gyilkos terrorcsoport áldozatait fűdi ez a négy sir. Annak a négy földműves embernek a holttestét, akiket a vérengző terroristák itt lőttek agyon a nagykanizsai fogház udvarán.

A négy halott dícsőses mártír volt a nagy, hősi és áthatatos küzdelemnek, amelyet a magyar föld népe folytatott a szovjeturalom ellen. Négy hónapos hosszú és elkecsereedett küzdelem után fölvirradt a győzelem hajnala és nekünk, akik életben maradtunk, kötelességünk most, hogy méltó emlékekkel jelöljük meg az áldozatok sírját. Siremléket kell állítanunk, amely megrázó erővel hirdesse a jövőendő nemzedékeknek a magyar paraszt hősiességét és áldozatkészségét és lelkesítő példával szolgáljon az utódoknak is. A „Zalai Közlöny” gyűjtést indít a föllátható siremlék részére és fölkerjűk a város közönségét, hogy áldozatkész hozzájárulásával tegye minél impozansabbá ezt a siremléket. Ne sajnáljuk a filléreinket azokról, akik az életüket sem sajnálták értünk.

— Szerkesztőváltozás. Lapunk más helyén közöltük, hogy lapunk felelős szerkesztőjét, Domján János

dr. ügyvédet, aki a háború alatt a népfelkelésnél főhadnagyi szolgálatot teljesített, a katonai parancsnokság a Nagykanizsán föllátható polgárőrség parancsnokává nevezte ki. Az ezen állással járó teendők és számos másirányú kötelezettsége Domján dr. tevékenységét annyira lefoglalja, hogy őszinte sajnálatunkra kénytelen a lap felelős szerkesztésétől megválni és értékes munkásságát más téren állítja a közérdek szolgálatába.

— Tanácsülés. A városi tanács ma délután négy órakor tanácsülést tart, amelyen az egyes előadók beszámolnak a vezetőség által álló ügyek állapotáról. Az ülésen a folyó ügyeket is meg tárgyalják.

— Budapesttel csupán kefélőn lehet beszélni. A budapest-nagykanizsai távbeszélő vonal újabb megromlásra felfüggesztett egyenlőre nem lehet Budapesttel közvetlen összeköttetést létesíteni. A nagykanizsai telefonközpont ma már csupán Kaposváron és Sopronon át tudta Budapesttel kapcsolni.

— Polgárőrség Nagykanizsán. A katonai állomásparancsnokság javaslataira a dundultú katonai parancsnokság Domján János dr. ügyvéd, népfelkelő főhadnagyt kinevezte a nagykanizsán és környékén föllátható polgári őrség parancsnokává. Domján dr. a szervezést haladéktalanul megkezdte a felhívja mindazokat a polgárokat, akik a polgárőrségbe belépni szándékoznak, hogy jelentkezzenek Bajza-utca 8. szám alatt, Domján János dr. ügyvédi irodájában. Katonaviselt, megbízható egyénekre van szükség, a szolgálat polgári ruhában is teljesíthető. Fegyverekről az állomásparancsnokság gondoskodik.

— Szabad a távirőközlés. A legutóbbi napokban az a téves hírelem terjedt el városzerte, hogy a távirőközlés meg szűntel. A valóság az, hogy a nagykanizsai távirőhivatal akadálytalanul továbbítja az ország egész területére földöntő táviratokat.

— Megrostálják a tisztoket. Budapestről felhívatlanosan a következőket jelentik: Arra való tekintettel, hogy az elhunyt szomorú időkben akadtak oly tisztok, kik a tisztbevisület össze nem egyeztethető magatartást tanúsítottak, valamennyi tiszt (tisztjelölt) rangot viselő egyén, kivétel nélkül igazoló eljárásra vonatkozó jendelejt már elkészült, úgy, hogy az eljárás már a közel napokban megkezdődik. Az igazoló bizottságok kezdetben olyan magasabbrangú tisztokból fog megalakulni, kik a tanácskormány ideje alatt semmiféle tisztgató nem viseltek, míg később a már igazolt tisztokból fognak mindig több és több ilyen bizottságokat alakítani. — Elsősorban is azok a tisztok kerülnek az említett eljárás alá, akik az utóbbi időben exponált állásokat töltöttek be, azután a tényleges tisztok általában és vé-

Ma, csütörtökön és a következő napokon este 8 órai kezdéssel a

Polgári Helyet nagytörvényben,

TOTTO

hírnöve artila-társnag

előadást tart

Jegyek váltathatók d. e. 10—12-ig és este a pénztárnál.

Helysér: Pályuló 15 K. I. hely 15 K. II. hely 8 K. III. hely 8 K. Állóhely 5 K.

gűl a nem tényleges tisztok. Természetes, hogy az olyan tisztok, akik ellen más eddig is konkrét vádat emeltek, nem kerülnek valamely igazoló bizottság elé, mert az ilyen vádak esetén a hadügyminiszterium esetenként azonnal megindítja a megfelelő eljárást és elrendeli, ha szükségesnek mutatkozik az illetők leartóztatását.

— Ártatlanul meghurcolt mérsárok. Annak a jogföldindulásnak, amely a rendszer-változás első napjaiban a tömegbarag hullámaival árasztotta el Nagykanizsát, több ártatlanul áldozata is volt. Ezek közé tartozik Németh Lajos mérsárok, az Általános Fogyasztási Szövetkezet Kitaly-elnök huszonnégy alkalommal, akit azzal vádoltak meg, hogy lopás útján jutott a lakásán talált élelmickekhez. A nagykanizsai rendőrség nyomozása azonban teljes elégtelét szolgáltatott az ártatlanul megvádolt embernek. Megállapítást nyert, hogy a lefogalt élelmickek, amelyek már vissza is szolgáltattak neki, jogos tulajdonát képezik.

— A vasuton elfogadják a szovjetpénzt. Téves híreztetésekkel szemben megállapítottuk, hogy a nagykanizsai vasút állomás pőzatránál teljes értékben elfogadják a szovjetpénzt. A vasuti jegyek árának változása felől egyelőre még nem történt intézkedés.

— Az idogek ellenőrzése. Az idogek ellenőrzése céljából a rendőrfőkapitány elrendelte, hogy minden ház tulajdonos és főbőrő köteles bejelenteni mindezen lakóinak nevét, akik 1919. március 21-ike után bérletet lakást nála. Ezek csak úgy tartózkodhatnak tovább is Nagykanizsán, ha erre a rendőrfőkapitányi hivataltól tartózkodási engedélyt nyernek. Az engedé-

lyeket minden nap d. e. 11 és 1 óra között állítják ki a rendőrségen. A városban való letelepülést, ugyszintén a városban 6 órát meghaladó tartózkodást csak a rendőrfőkapitányi hivatal engedélyezhet a ezért a háztulajdonosok, továbbá albérletbe adók, szállodák és megszálló helyek tulajdonosai csak annak adhatnak lakást, vagy szállást, aki a rendőrfőkapitányi hivataltól a városban való tartózkodásra engedélyt kapott. További intézkedés még a látogatásra érkező rokonok is csak tartózkodási engedély alapján fogadhatók be. Az engedélyekért mindenkinél személyesen kell jelentkeznie. Aki a fenti rendelkezéseket megszegi, vagy bármilyen módon kijátáza, azt a városból azonnal kiűlják és mint gyanus idegmet az állományegységnek adják át. Az ellenőrzést házról-házra járőrorjárok teljesítik.

— Érteltes. Ezuton értesitem a t. közönséget, hogy a hatóság által kiutalt sertesűs (jegy nélkül) kilonként 30 koronáért és a szarzalonna (jegyre) kilonként 34 koronáért ma délután nálam kaphatók. Ifj. Simon István hentes, Kiskánizsa, Varasdi-utca 3/c.

— A vonatjáratok. A déli vasut igazgatóságának rendelkezétegnaptól kezdve ismét rendszeresen közlekednek Budapest felé és vissza a monetréndiszteri reggeli és délutáni vonatok.

9929/1919.

Felhívás

a cséplőgéptulajdonosokhoz

Felhívom azon cséplőgéptulajdonosokat, akik Nagykanizsán csépelnek, illetve csépelni fognak, hogy a cséplés eredményét feltüntetve kimutatással folyó hó 15-én (péntek) délelőtt 10 órakor a városi közléstáisi hivatalban saját érdekükben is okvetlen jelenjenek meg.

Nagykanizsán, 1919. aug. 13.

Dr. Krátty,
v. főjegyző,
közléstáisi üzemek vezetője

Egy kifogástalan állapotban levő

műláb bőr- és gumilákatrészekből előállítva, igen jutányos árban eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 5

Dohányáruda

GRÜNHUT PÁL

Nagykanizsa, Deák-tér 10. szám.

Ajánlok a legjobb minőségben szivarkahüvelyeket, szivarkapapírokat, szivar- és szivarkaszopókákat, szivarka- és dohánytárcaikat, levelpápirokat, képeslapudonságokat, legújabb öngyújtókat benzimel, tüzköveket, pipákat.

Bolyogáruda. Pontos kiszolgálás.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolvasószerkesztő:
Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetők és nyiltér díjazásba szerint.
Egyes szám ára 50 fillér.

Megalakult az új kormány

Budapest. A Budapesti Közlöny jelenti: Három napig tartó politikai tárgyalások után ma délelőtt megalakult az új magyar kormány, amely összetételében képviselvezet juttatja a társadalom valamennyi dolgosó rétegét és így megfelel az

ország közhangulatának. Minden remény megvan arra, hogy az ország sorsa újra jobbra fordul és a világháború meg a kommunizmus pusztításai után megindulhat végre a nemzet fejlődés és a regeneráció folyamata.

Budapest. A Budapesti Közlöny esti száma jelenti: Az új kormány hivatalosan is megalakult. Miniszterelnök Friedrich István dr. Külgügyminiszter Lovászy Károly. Békétárgyalási miniszter Teleki Pál gróf. Belügyminiszter Perényi Zsigmond báró. Pénzügyminiszter Grün János. Hadügyminiszter Schnetzer Ferenc tábornok. Igazságügyminiszter Balogh György. Kereskedelem-ügyminiszter Friedrich István dr. (ideiglenesen). Földművelésügyi miniszter nagyatádi Szabó István. Vallás- és közoktatásügyi miniszter Huszár Károly. Népegészségügyi miniszter Csilléri András. A nemzeti propaganda ügyek minisztere Haller István. Kiszagazdák minisztere Mayer János. Ipari munkások minisztere: még betöltetlen. Nemzeti kisebbségek minisztere Bleyer Jakab. Közlekedési miniszterünk ideiglenes vezetője Térfy Béla államtitkár.

Az új kormány esküje.

Budapest. Az új kormány tagjai tegnap délelőtt tették az esküjüket a kormányzó kezébe. A miniszterek esküje előtt Horthy Miklós, a hadsereg főparancsnoka tett esküt.

A munkásság három tárcát kap.

Bpest. Friedrich István dr. miniszterelnök a következőket mondotta ma a Budapesti Közlöny munkatársának:

— A háromnapos tárgyalások eredményeképpen ma megalakult az új kormányban három tárcát áll a munkásság rendelkezésére s csupán tőlük függ, hogy a kormányzásban részt vegyenek. Be kell látniok, hogy nem irhatják

Lovászy a helyzetéről.

Budapest. Lovászy Márton külügyminiszter ma nyilatkozott a helyzetéről. Ezeket mondotta:

— A kormány csupán ideiglenesen tekinti magát, a választások után azonnal lemond. A kormány a legerősebben szembeáll úgy a bolszevista üzemekkel, mint a reakció és a felekezeti túrélmelenség megnyilvánulásaival.

Nyugatmagyarországot nem szakítják el.

Bécs. Az „Abend” jelenti Párisból: Teljesen megbízható forrásból közlik, hogy az ántant vezetőikörének magartartásában a Magyarországon végbenem politikai változások nagy átalakulást idéztek elő. Az illetékes körök azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a nyugatmagyarországi németlaktá területek sorsáról újra határoznak.

Churchill a leszerelésről.

Amsterdam. Reuter-ügynökség jelenti: Churchill nyilatkozott tegnap az alsóházban a brit hadsereg létszámának leszállításáról. Beszédében bejelentette, hogy az angol hadvezetőség október 31-ig egy dandárra és egy repülőosztagra szállítja le a Rajna mentén álló angol hadsereg létszámát.

— Anglia és Németország lesz csupán az a két nagy nemzet, — mondotta — amelynek hadserege önkéntes jelentkezés útján rekrutálódik.

Mi volta román jegyzékben?

Bécs. A Neues Wiener Tagblattnak jelenti Saint-Germainból: A párisi lapok tegnap este vezető helyen közölték, hogy a szövetségesek legfőbb tanácsa kézhez vette a román kormány válaszcjegyzékét és tegnap már tárgyalás alá is került. Ez utóbbi hírt ma hivatalos helyről úgy módosították, hogy a jegyzék megérkezett ugyan, de a sifirozott irással készült, rendkívül terjedelmes okirat olvasását eddig még nem fejezték be.

Bukarest. A román sajtó-iroda jelentése: A román kormány tegnap szikratáviró útján nyújtotta át válaszlát a szövetségesek legfelsőbb tanácsának Romániához intézett jegyzékére. A kormány egyik tagja közölte a sajtóval a válaszbán foglaltakat. Eszerint a válaszlát a legelőzékenyebb és legbarátságosabb hangnemben tartották és kifejezték a román népnek azt az óhaját, hogy a magyarországi

kérletlát a szövetségesek kölcsönös egyetértésével oldják meg. A román kormány egyúttal kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a magyar területek kiirtése csak akkor történhetik meg, amikor már megalakult a magyar nép által szabadon választott, végleges kormányzat, amely egyedül nyújthat biztositásokat a vállalt kötelezettségek teljesítésére.

Saint-Germain. A párisi lapok értesülése szerint a legfőbb tanács jogyczékét, amelyet a magyar kérdésben Romániához intézték, Balfour lord készítette.

Legujabb.

Az antant válasza Romániának.

Saint Germain. A szövetségesek legfelsőbb tanácsa a román válaszcjegyzékre adott válaszában jöndulatlan felszólítja a román kormányt, hogy magyarországi politikáját igértésére képest az antant politikájára szerint irányítsa. Lépjön összeköttetésbe a szövetségesekkel Budapestben tartózkodó tábornokbizottságával, mely

közvetlenül fogja az antant kívánásait. Az antant súlyt helyez arra, hogy Magyarország élelmészét ne zavarják meg. A vörös hadseregtől elvett hadinyag sora felül szintén az antant megbízottakkal két tárgyalni, mert az az antant összes államainak közös tulajdona.

Hock János külföldön

Bpest, aug. 16. A Budapesti Közlöny írja: A Dunántúl egyes részén a legkülönbözőbb, teljesen alaptalan rémhírek terjedtek el. Többek közt azt is beszélik, hogy Budapestben felekezeti okokból számos katolikus papot, köztük Hock Jánost is meggyilkolták. E rémhírekből egyetlen szó sem igaz. A kormány teljes erővel fönntartja a közrendet mindenki vel szemben. Hock Jánosnak Budapestben elterjedt hírek szerint annak idején sikerült bántalanul külföldre jutni.

A csehek Pozsonynál átkeltek a Dunán.

Pozsony, aug. 16. Tegnap délelőtt tíz óra ötven perckor nagyobb tömegű cseh gyalogság és tüzérség kelt át a Dunán. A cseh csapatok megszállották Ligeľfalut s más, a pozsonyi hídfő körzetéhez tartozó helységeket.

József főherceg nem áll összeköttetésben a volt királlyal.

Budapest. A M. T. I. hivatalosan jelenti: Utóbbi időben a külföldi sajtóban vakmerő koholmányok jelennek meg József főherceg kormányzói működésével kapcsolatban. A Berliner Tagblatt szerint Károly eskirály külön futárt küldött József főhercegehez és köszönetet mondott neki a dinasztia érdekében kifejtett szolgálataért, egyben megbizta Magyarországi fejtalhatam kormányzásával, amíg őz, mint alkotmányos megkoronázott király újra elfoglalja a helyét. Ez a híradás teljesen alaptalan koholmány. Hivatalosan megállapították, hogy ilyen futár egyáltalán nem érkezett Budapestre s József főherceg semmiféle összeköttetésben nem áll a volt királlyal. Illetékes helyen erőlyesen tiltakoztak az ilyen tendenciózus rágalmak ellen.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolvasószervező:
Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor!
Hirdetések és nyiltír díjazású szerint!
Egyes szám ára 50 fillér.

Nyilatkozik a cseh miniszterelnök.

Prága, aug. 18. Tusar cseh miniszterelnök a *Journal Genève* munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Arra törekzünk, hogy egyseges kereskedelmi politika alapján kölcsönösen barátságos érintkezést tartsunk fenn a német birodalommal. Német-Ausztriával surlódásokat kikerülő viszonyt akarunk. *Öszintén kívánjuk, hogy Magyarországgal a fennforgó kérdések elintézése után minélkét fel-lekölesősen kielégítő együttélés érressünk el.*

Az Unió annektálja Mexikót.

Róma, aug. 18. (Szikratávirat.) Az Egyesült-Államok és Mexikó kormánya közötti viszony feszültebb, mint valaha. Az amerikai lapok szerint a várható kitörése napokon belül várható s Anglia már hozzájárult, hogy az Egyesült Államok annektálja Mexikót. A konfliktus oka az, hogy Caranza elnök a washingtoni kormány többszöri érvelés felszólítása után sem nyújtott védelmet az Unió alattvalóinak, akiket vagyonukban és életükben bántalmaztak.

Washington, aug. 18. Az *Associated Press* levelezője jelenti: Caranza felszólította a mexikói angol ügyvivőt, hogy azonnal hagyja el az ország területét.

A miniszterelnök a sajtóról.

Bpest, aug. 18. A magyar asszonyok nemzeti szövetségének költöztége tiszteltgett ma József herceg és a miniszterelnök előtt. A küldöttégek nevében Tornyay Cecil úrnő beszélt, aki támogatást kért a magyar asszonyok nem felekezetielleneskedő keresztény és hazafias szellemű sajtója részére. A miniszterelnök válaszában azeket mondotta:

— A sajtó kérdése igen súlyos. Milyent megfontolt papírköztengéssel rendelkezünk, az azok sajtója is azok között lesz, amelyek általunk. Az újságok azonban nem számíthatnak támogatásra. Ne gondolják azok az újságírók, akik tegnap még destruktív cikkeket írtak, hogy a sügörgöttség mellett még papírral is támogatják őket. Meg fogjuk nézni a jövőben, hogy kik irnak újságot ezután Magyarországon.

A küldöttégek a miniszterelnök választ megelégedéssel votta tudomásul.

Franciaország újáépítése.

Bécs, aug. 18. A *Morgen* jelenti Berlinből: A német-osztrákok renklvül nagy buzgósággal vesznek részt a háború által elpusztított francia vidékek újáépítésében. Az osztrák-német munkásszervezetek három bekemegbizottsága tegnap egy francia tiszt kíséretében autómobilon Auszria francia határvidékre utazott, hogy ott megbeszélje az intézkedéseket Arras újáépítésének kérdésében.

Andrássy a magyar békéről.

— Saját tudósítónktól. —

Bpest, aug. 17. **Andrássy Gyula gróf tegnapelőtt megérkezett Budapestre. A kitűnő államférfi barátai körben nyilatkozott az antant által Magyarországra elé nyújtandó békejavaslatról.**

— **A békeszerződés tervezete — mondotta — Magyarországgal szemben úgy van elkészítve, hogy azaz minden magyar ember meg lehet elégedve.**

Két uj miniszter.

Budapest, aug. 17. A kormány tegnapelőtt történt megalakulása alkalmával tudvalevőleg több tárca betöltetlen maradt. Vasárnapra a tárgyalások befejezést nyertek. Kereskedelmiügyi miniszter *Heinrich Ferenc*, közlelemzésügyi miniszter *Ereký Károly* lett. A miniszterelnök elterjesztésére *József főherceg* kormány vasárnap kinevezte a két minisztert, akik még vasárnap este lettek a hivatalos esküt. Mindkét miniszter a munka és a gyakorlati gazdasági élet emberei. *Heinrich Ferenc az ország egyik legelkelőbb és legtrébb cégének, a Heinrich és Fia vaskereskedő cégnek főnöke, Ereký pedig európai nevű gazdasági szakíró.*

Bpest, aug. 18. *Ereký Károly* a következőkét mondotta a *Reggeli Hírek* munkatársának:
— *Legelőss és legfontosabb feladatunk tartom Budapest köz-*

lelmzésének gyökeres megújítása. Mindent el fogok követni, hogy a főváros népe, amelynek a szocieturalom alatt éheznie kellett, végre enni kapjon.

Budapest, aug. 18. *Heinrich Ferenc* kereskedelemügyi miniszter a sajtó képviselőit előtt a következőket nyilatkozott:

— Tisztán szakmának, a kereskedelem és ipar fölvirágztatásának fogom szentelni munkásságomat. Posszibilis, hazafias és megértő együttműködést kell teremtenünk a munkásság és a munkaadók között. *A legsúlyosabban érintettek és könyörtelenül elnyomott minden olyan tendenciát, amely felekezeti vagy osztálygyűlölet lángrobbantására alkalmas.*

Holnapra várják a szegedi kormány lemondását.

Budapest, aug. 18. *Lovász Márton* külügyminiszter ma délelőtt fogadta a *Neues Wiener Journal* munkatársát, aki előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A szociáldemokratápart vezetőivel a meggyezés azért nem sikerült, mert *József herceg*, kormányzó visszalépett állították föltételül, ami újabb polgárháborúra vezetett. Mindazonáltal a munkásság részére nyitva hagytuk az ajtót a kabinete és bármikor készek vagyunk arra, hogy politikai sulnyuknak megfelelően részt adjunk nekik az ország kormányzásában. A választásokot a legtrébb idő alatt kiírjuk, a legáltalánosabb választógör alapján, úgy, hogy az összeféll nemzetgyűlés a nemzet valódi akaratát fogja képviselni. A nemzetgyűlés összehívása után a jelenlegi kormány azonnal lemond. A szegedi kormánnyal minden kérdést tisztázunk a valószínűleg holnap mondja ki feloldását. A pénzügyi nehézségek megoldásán most dolgozunk.

Az Unió és a béke.

Newyork, aug. 17. (Szikratávirat.) *Wilson* elnök a demokratápart vezérével, *Hitchcock* szenátorral folytatott beszélgetése során a következőket jelentette ki:

— A demokratákra váró feladatok között az a legfontosabb ezidőzerint, hogy küzdjenek a békeszerződés bármilyen megváltoztatása ellen. A legkisebb utalógas változtatás az Egyesült Államokat erra kényszerítené, hogy különbékét kössön Németországgal.

Wilson ezután még kijelentette, hogy ha a szenátus a szerződést nem fogadja el, akkor *Lodge* és *Knox* szenátorokat küldi Berlinbe a tárgyalások lefolytatására.

A pénzrendelet Nagykanizsán.

Nagykanizsa és környéke lakosságának egy része a pénz-kérdést szabályozó rendelet megjelensése után a bizalmatlanul fogadta az új kormány által is teljes értékű, törvényes pénz-meknek elfogadott jó fehérpénzeket és a postatakaréppénztári pénjegyeket. A lakosság józannabb rétegei azonnal fölismerték ennek a ténynek a veszedelmes voltát és erélyes mozzalmat indítottak, hogy a lakosság körében mutatóköt bizalmatlanságot eloszlassák.

A kávéosk és vendéglősök már szombaton mindenütt elfogadták fizetésül ezeket a pénzeket is. Vasárnap délelőtt a nagykanizsai kereskedők is gyűlést tartottak s a gyűlésen elhatározták, hogy a legnagyobb készségű alviteket magukat a kormány rendelkezésének. *A nagykanizsai üzletekben ma már mindenütt teljes értékben elfogadták a postatakaréppénztár 20, 10 és 5 koronásait, a kétezeren aluli 200 és a három-ezeren aluli 25 koronásokat. A szövetféherpénzeket értékük egy ötödében fogadják el.*

Mint hogy leginkább azt az aggodalmat hangoztatták, hogy a falusiak ezentul sem fogadják el a *Jeher és zöld pénzt, Kiskanizsa* hazafias érzelmű tekintélyes polgárai *Hegedűs György* dr. részvételével vasárnap délután megbeszélést tartottak e tárgyban. *Hegedűs* dr. indítványára lelkes egyhangúsággal elhatározták, hogy a falvak néptől sürgősen megnyugtatták és fölvilgósították. Bizonyosra vehető, hogy egy-két nap múlva már a piacon is épen úgy lehet ezzel a pénzzel fizetni, mint a képpénzzel. Egyébként a polgármesteri hivatal a napokban *falragozás* útján is közzétési, hogy a kormányrendeletnek mindenki engedelmeskedni tartozik.

Itt említjük meg azt a legújabbban elterjedt, *réhmírít*, hogy a bécsi jegybank állítólag huszonegy millió korona lebelezgett képként küld Nagykanizsára az itt forgalomban lévő fehérpénzek átcserelésére.

— **A kiskanizsai polgárország.** Kiskanizsa polgárország lelkes készséggel ajánlkozott föl a polgárország megszervezésében való részvételre. Vasárnap délután ezerötvenhárom többen jelentkeztek Kiskanizsán, hogy belépnek az ott felállítandó polgárország közéletébe. A katonai pártfogottság már megfelelő számú gárgyvert, gyalogysági puskát és kézigránatot utalt ki a kiskanizsai polgárország részére.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolvaszorkosztó:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és nyitlér díjjaiban azertit.
Egyes szám ára 50 fillér.

Statáriális törvénykezés a Dunán túl is.

Bpest, aug. 21. Az igazságügy-miniszter a hadügyi és belügyi miniszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, mely a Budapest vidékére elrendelt statáriális bünteltekre nézve a bpesti büntető törvényszékek területére is elrendelte a rögtönzött bíraskodást.

Az osztrák-magyar feszültség.

Bécs, aug. 21. Itteni lapok a legerélyesebb módon egyhangúan állást foglalnak az ellen, hogy a Budapest és Bécs közötti feszültséget tovább is kiélessíték. Ausztriának baráti viszonyban kell élnie Magyarországgal, már pedig a magyar kormány nem engedi át harc nélkül a nyugati vármegyéket. Lehár ezredes vezetése alatt elegendő számu fegyveres erő áll e célból rendelkezésre.

Bécs, aug. 20. Tegnap délután Seitz miniszterelnök vezetésével (főbiztossági ülés volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja, azonkívül a külügyminiszterium részéről Lippen követ vett részt. A gyűlés a nyugatmagyarországi kérdést tárgyalta és beható vita után egyhangúan tudomásul vette Renner kancellárnak ez év aug. 14-én a szövetséges hatalmak párisi tanácsához intézett jegyzékét és elhatározta, hogy Nyugatmagyarország népéhez kiáltványt ír.

A Denikin-offenzíva.

Amsterdam, aug. 21. A Times jelenti: Denikin csapatai folytatják előnyomulásukat Ukrajnában és körülbelül feleutón állanak Kiew és Pultsk között.

A finn-harctér.

Koppenhága, aug. 21. A francia hadügyi hivatal megértesíti azt a híradást, hogy a Karelia-íronton a finneket megkezdte az offenzívát.

József herceg és a volt király.

Bpest, aug. 21. A Berliner Tagblatt a M. T. I. cáfolatával szemben továbbra is fenntartja azt az állítást, hogy Károly volt magyar király és osztrák császár az elmúlt napokban levelet intézett József herceg, kormányzóhoz. Ezzel szemben a volt király titkára kijelenti, hogy Károly király a szóbanforgó levelet sohasem írta meg. Az eskirály és József herceg között az utolsó érintkezés az 1918. novemberben lefolyt emlékeztetés telefonbeszélgetés volt.

Az új választójog.

Budapest, aug. 21. A kormány a ma délelőtti minisztertanácsban a nemzetgyűlési választások kérdésével foglalkozott. Perényi Zsigmond báró belügyminiszter választójogi javaslatot terjesztett elő, amelyet a kormány tagjai behatóan megvitatott. A javaslat a nőkre is kiterjedő legáltalánosabb választójog elvén épül fel és a kerületi beosztás hagyományos elvéhez tér vissza a Károlyi-féle lajstromozás helyett. A választások titkosak lesznek.

Az antant az osztrák törekvések ellen.

Genf, aug. 21. A német-osztrák nemzetgyűlési főbiztosságnak Nyugatmagyarország német lakosságához intézett kiáltványa pángermán hangja miatt élenk visszatetszést váltott ki a békekonferencián.

Saint Germain, aug. 21. A békekonferencián ma délután behatóan foglalkoztak a nyugatmagyarországi kérdéssel és az a főfogás jutott ér vényre, hogy a német-osztrák terjesztési válgat a helyes korlátok-közé kell

szorítani. A békekonferencia nem nyújt segídekzet ahhoz, hogy a politikai átalakulás nehézségeivel küzdő Magyarország elé erőtől az oldalról is akadályokat gördítsenek.

Páris, aug. 21. (Szikratúvairat.) A legutóbbi napok eseményei a békekonferenciát ariz indították, hogy a nyugatmagyarországi kérdést újból napirendre tűzze.

Páris, aug. 21. A legfőbb tanács tegnap foglalkozott Renner németosztrák kancellár jegyzékével, amely Nyugatmagyarországi

katonai megszállásról szól. A la társulzohozaltat későbbre halasztották.

Zürich, aug. 21. A szövetségesek tanácsának igen nagy gondot okoz a nyugatmagyarországi kérdés. Biztosra veszik, hogy az antant rövidesen állást foglal ez ügyben.

A párisi tanácskozások.

Páris, aug. 21. A szövetségesek legfőbb tanácsa, mely hétfő napig nem tartott ülést, ma ismét összeült. Az ülést a külügyminiszteriumban tartották meg Pichon elnökelete alatt, ki a távollevő Clemenceau helyettesítette. A legfőbb tanács folytatta a bolgár békeszerződés feltételeinek megvitatását és a Budapest-ről érkezett hírekről tanácskozott.

A német béke.

Berlin, aug. 21. Newyorki jelentések szerint Wilson elnök Hitchcock követelésével azt közzölte a szemantussal, hogy a békeszerződés dolgában sem ellenjavaslatot, sem fenntartást nem lehet tekintetbe venni. Ha a szerződést elvetnek, új békeszerző-

dést kellene készíteni. Mihelyt a nagyhatalmak és Németország a békeszerződést elfogadják, az Egyesült-Államok abba a kelleme helyzetbe juthat, hogy levett kalappal közelíthetne Németországhoz.

Nagy tengeri ütközet a Finn-öbölben.

Helsingfors, aug. 21. Vasárnap éjjel nagyobb orosz és angol tengeri haderők ütköztek meg a Finn-öbölben. A harc folyamán az Andreej Perovszkij 17600 tonnas sörhajó nyolcszáz emberrel, a Petropavlovsk 23000 tonnas dreadnought pedig ezeregyszáz emberrel elsüllyt. Ugyanez a sors jut három kisebb angol motorhajó is. Hétfő hajnalban angol repülőek és motorhajók Kronstadtolt bombázták.

Megnyílt a dunai forgalom.

Saint Germain, aug. 21. A Temps magyarországi fősorról értesül, hogy Troubridge tengernagy Budapestben a következőket jelentette ki: Hosszas munka után sikerült a bolsevikiek által aknákkal elzárt Dunán Pozsony és Buziás között egy százharmincöt méter szélességű sávot teljesen megfeszíteni. Regensburg és a Fekete-tenger között tehát a legrovidebb idő alatt megindult a forgalom. Budapest és Pozsony között máris közlekednek a hajójáratok.

Katasztrófák a tengeren és a levegőben.

London, aug. 21. Az Effron nevű szállítógőzös, amely ezer-száz cseh-szlovák katonát szállított, a koreai tengerszorosban zátonyra futott.

Lyon, aug. 21. (Szikratúvairat.) A Gollát nevű óriási repülőgép, amely tizenhat utasával és megfelelő podgyázzal Párisból Dakar afrikai tartomány felé volt utban, elült. A repülőgép utjának nagyobb részét már szerencsén megtette, az utolsó hirt a Szahara átrepülése után kúldték. Azóta nincs híradás felőlük.

Szeptember végén lesz a választás.

Budapest, aug. 21. A választások szeptember 20. körül lesznek. A választások kérdésében a miniszterelnök tárgyalni fog az antantminiszterekkel is.

A Szent István-nap.

Fényes külsőségek között, hatalmas arányokban, a város egész lakosságának, valamennyi hatóságának és intézménynek lelkes részvételével ünnepelt meg Nagykanizsa Magyarországi első királyának szent ünnepét. Az ünnepség teljesen a megállapított program szerint folyt le, minden zavaró incidens nélkül.

A városi képviselőtestület díszközgyűlését Frack István dr. polgármester-helyettes nyitotta meg, találó szavakkal vázolta az elmúlt rendszer bűnös uralmát és az ünnep jelentőségét, amely az ország felszabadulását jevelelja a terror uralma alól. Utána Tamás János dr. emelkedett szóhárs és lendületes szavakkal szólította föl a képviselőtestületet, hogy külföldön fényel és kegyellett ünnepelje meg az idei Szent István-napot, amely egyttal a jogfolytonosság helyreállítását jelenti s az újra meginduló tisztességes, hazafias állami élet előnépe.

A lelkes éljenzéssel és tüsssal fogadott beszédek elhangzása után a képviselőtestület a hatóságok és testületek meghívott köldöttségének kíséretében a Dek-téri templom elé vonult, ahol az ünnepélyesen föliszített oltár előtt Bécsi Vazul ferenc-rendi plebános hálándó tábori misét celebrált. A tágas teret vallás és osztálykülönbörségre való tekintet nélkül szülőlag megtöltötte az ünnepes résztvevőinek óriási tömege, akik mély megindulással hallgatták végig a misét, amelynél nagy szabásu zenekar és énekkar is segíték. A föliszített házak ablakai is megtekelt az ünnepély közönésgével.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 185.

Felolószerkesztő:
Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és a nyitástól elfizetésig számít.
Egyes szám ára 50 fillér.

Románia nem avatkozik az ország belyeibe és nem tűri a politikai üldözést.

Budapest, aug. 22. A magyarországi területeket megszállva tartó román csapatok főparancsnoksága ma a következő kiáltványt intézte a közönséghez:

— A budapesti román csapatok parancsnokságának ama igyekezete, hogy a fővárosba élelmiszereket hozzon, hiábavalóan bizonyult, mivel hogy a magyar hatóságok teljesen szerezlenül állanak. A parancsnokság minden lehető megtesz, hogy a hatóságokat az élelmiszerek biztosításához szükséges intézkedések keresztülvételében segítsen. Ugyanúgy a városi hatóságok érdekében a parancsnokság élelmiszert vonatokat szervezett, az összes üzemanyagot pedig szabadhajtású engedéllyel a Dunán, hogy ezeket a szállíthassanak élelmiszereket a város részére. A román parancsnokság teljes szabadságot engedélyezett arra, hogy az útletek este 9 óráig nyitva legyenek és még egyszer kijelenti, hogy a budapesti sajtó és politikai élet teljesen szabad, ezek belyeibeit illetőleg semmi cenzurát nem gyakorol. A román parancsnokság egyszerresem kijelenti, hogy soha senkinek eszköze nem lesz oly irányban, hogy bármilyen politikai tiltóeszközök a szolgálatába álljon. E tekintetben az egész felelősség azokra hárul, kik felhasználva a jelenlegi helyzetet, politikai tiltóeszközök keszdenek meg. A román parancsnokság kizárólag a rend fenntartására szorítkozik. Budapest, 1919. augusztus 20. *Mardarecu* tábornok s. k., az erdélyi csapatok főparancsnoka. *Panautescu* tábornok s. k., vezérkari főnök. *Diamanti* miniszter s. k., a román kormány meghatalmazottja.

A német-osztrák béke.

Saint-Germain, aug. 22. Az *Eclair* jelenti: A legfőbb tanács keddi ülésén mozgalmat indítottak a német-osztrák békeszerződés megváltoztatásának érdekében. Az angol indítvány ellen, hogy Ausztriát nem egyáltalán nem kell ellenségnek tekinteni, olasz részről erősen tiltakoztak s a franciák csatlakoztak az olaszok fölfogásához.

Wilson elégedetlen.

Saint-Germain, aug. 22. Washingtonból jelentik: *Wilson* első a szenátus külügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy Amerika a maga tizenegy pontját úgy állapította meg, hogy az állandó államok között fönnálló tilkos szerződésekről nem volt tudomása.

Beszüntették a magyarországi előnyomulást.

Bécs, aug. 22. Az *Abend* jelenti Genfben át *Párisból*: A békeértekezlet tagjai azt beszélik, hogy a csehek és a délzslávok utasítást kaptak az ántántól, hogy a Magyarország elleni előnyomulást azonnal szüntessék be.

A szerbek leszerelnek.

Saint-Germain, aug. 22. Belgrádból jelentik: Az új minisztérium mai első tanácskozásán elhatározta, hogy a szárazföldi hadsereg három utolsó évfolyamát azonnal leszereli. A kormány reméli, hogy három héten belül az egész szárazföldi hadsereg leszerelését végre tudják hajtani.

A nyugatmagyarországi kérdés.

Népszavazás lesz.

Bécs, aug. 22. Az itteni sajtó még mindig a nyugatmagyarországi kérdés behatása alatt áll. A lapok vezércikkeiben tiltakoznak a megszállás ellen és halális bűnnek bélyegzik a Magyarországgal való fegyveres összejáratást.

Bécs, aug. 22. A *Neue 8 Uhr Abendblatt* a következőket írja: Az utóbbi napokban az antant álláspontja a nyugatmagyarországi kérdésben jelentékenyen megváltozott. Az antant má már határozottan ellenzi, hogy

a németosztrákok fegyveresen vegyék birtokba a nyugati vármegyéket. Fontos körülmény az is, hogy az antant újabbban nagyobb érdeklődést és szimpátiát tanúsít Magyarországgal szemben.

Bécs, aug. 22. A *Wiener Allgemeine Zeitung* a Budapestben működő ántant-missziók egyik vezetőjét szólaltatja meg:

— Az ántant semlegesítésre sem engedheti meg, hogy németosztrák csapatok szállják meg Nyugatmagyarországot, miután az fölösleges vérontásra vezetne. A hovatartozás kérdését csakis pártatlanul vezetett népszavazás útján lehet eldönteni.

Hadügyi rendeletek.

Budapest, aug. 22. A jövőben átmenetileg a szegedi nemzeti hadsereg uniformistá kell hordani tábori ruhának. A szovjet-uniformisok azonnal kiktűzőbőrlendők. A magyar hadierő keretén belül az összes kitépési ügyek vezetésével egy külön szervezet biznak meg.

Budapest élelmezése javult.

Bpest, aug. 22. *Colban* tábornok utasítására *Szerbeszku* román tábornok, a rekvirálási bizottság vezetője, a város-hadsereg élelmezési raktáraiban talált nagy-mennyiségű készleteket teljesen átengedte a főváros élelmezésének megjavítására.

A Dunántúl érvényben marad a stárium.

Budapest, aug. 22. Az igazságügy-miniszter tegnap stáriumirányadóit a román főparancsnok

nokság ma közlése, hogy a megszállt területekre csupán a megszállt csapatok parancsnoksága rendelhet el stáriumot. A meg nem szállt területeken (gy. Nagykanizsán is) a stáriumot érvényben marad.

— **Egyenruha-beszolgáltatás.** A nyugatmagyarországi katonai parancsnokság elrendelte, hogy tekintettel a katonai ruházat és felszerelés nagy hiányára, minden polgári egyén 48 óra belül a még nála lévő katonai ruházattal szolgáltatásba a nagykanizsai katonai állomásparancsnokság pórtakarába (Honvédelaktanya). Olyan egyén, akit leszereléskor ruházattal a katonaság látott el, ha polgári ruházattal nem rendelkezik, egy rend ruhát visszatartat. E rendelet 25-ig végrehajtandó. 25-ike után házkutatásokat fognak tartani és mindazokat, akik 25-ike után katonai ruházattal vagy felszereléssel rejtgetnek maguknál, letartóztatják.

Tárgyalják a magyar békeszerződést.

Saint Germain, aug. 22. (Hivatalos.) Tegnap foglalkozott először a legfőbb tanács a Magyarországgal kötendő békeszerződés első feltételeivel. Ez alkalommal a katonai hajózás és a légiközlekedés feltételeit beszélték meg.

Fogadd el a szovjet-pénzt!

Hiába tisztázta a pénzkérdést rendeletileg a magyar kormány, a postatakarékpénztári pénzjegyeket és az osztrák-magyar bank jó féhrépénzt még mindig gyanakodva fogadják a vidék lakossága, sőt egyáltalán nem akarja elfogadni. Ezzel természetesen ártalmas zavarokat okoznak a pénzforgalomban, amelyek könnyen súlyosabb válhatnak. Pedig személyesen is meggyőződhetik róla mindenki, hogy a kormány rendelete valóban teljes értékű pénzekké tette az említett pénznemeket, hiszen minden ütleben, minden pénzintézetben és hatóság-nál készségesen elfogadják.

A megújulás előtt álló Magyarországnak sürgős és fontos érdeke, hogy ezek a félreértések a pénz körül mielőbb gyökeresen tisztázzódjanak. Ecebből *Záhorsky* Zoltán, az osztrák-magyar bank nagykanizsai fiókjának főnöke a következő hivatalos nyilatkozatot közölte erre kérte föl a nagykanizsai sajtót:

— Mindenkinek be kell látni, hogy márcól-holnapra nem lehet a szovjetpénz helyébe eredeti, kék osztrák-magyar bankjegyeket varázsolni. A ma fennálló állapot csupán átmeneti. Ha elolvassa bárki a kormány pénzrendeletét, akkor tudnia kell, hogy mennyit ér a birtokában lévő szovjetpénz és mennyi eredeti kékpénzt fog kapni érte, ha az osztrák-magyar banknál beváltja.

Az átváltáshoz azonban idő kell és első sorban meg kell várni, míg a bankfiók megkapja azt a mennyiségű kékpénzt, amely szükséges ahhoz, hogy az átváltást megkezdhesse. Közvetlen dolog az is, hogy a román megszállás folytán és egyéb okoknál fogva Nagykanizsán már tíz nap óta sem Budapesttel sem Béccsel nincs közvetlen postai összeköttetés. Mindaddig tehát, amíg a postai forgalom helyre nem áll, teljesen lehetetlen a bankfiók számára kékpénzt szállítani.

A lakosság a városokban ép úgy, mint a falvakban, saját magának ellensége, ha az ezidőszint forgalomban lévő bankokat átmeneti fizető eszköznek elfogadni nem akarja, már azért is, mert jelenleg a forgalomban lévő szovjetpénzen kívül ugyanolyan nincs is más fizető eszközünk. Mindaddig tehát, amíg az osztrák-magyar bank meg nem kezdi az átváltást, okvetlenül szükséges, hogy akadálytalanul lehessen vásárolni a szovjetpénzzel is. Senki sem rövidül meg, ha ezt a pénzt elfogadja, mert kivétel nélkül minden ember, aki

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurbán-telefon 183.

Felolvaszorkesztő:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és nyilatkozások díjazásba szertart.
Egyes szám ára 50 fillér.

HIREK.

Igérték

proletárvallam és uralkodtak e helyett a haramiak. Igérték földi menorzást és adtak üres piacot, hamis bankót és kancuskát. Igérték békét és megtették a szörnyű világháborút egy még szörnyűbb, egészen reménytelen mérsárlással. Igérték világforradalmat és a világ munkássága undorral tagadta meg segítségét a hóheróktól, rablóktól és dzsölő heréktől. Igérték egyenlőséget és kétszáz százelekk föl emelt tarifa árán kinlódtunk a vonat tetején, mikor a dologtalan herék vastag szivarral szájkukban, dual ebédelt a gyomrukban, különvontaról mosolygáltak balekségünket. Igérték vallás-szabadságot és olyan bün volt kereszténynek lenni, hogy ajfjeli elfogatás, kínzás vagy minden téren való mellőzés volt büntetés. Igérték a dologtalanok összerötését és megbénítottak minden munkát. Igérték a közérköcsök megtisztulását és a régi rendszer hatalmasaitól ellopott nadrágokban, ingekben, a régi rendszer kinsajátított kényelménél tivornyáztak. Igérték a fajok egyenlőséget és az autózás, a szabadügyes utazás a legszigorubb születési kiváltság lett. Igérték kulturát és tönkretettek iskolát, irodalmat, művészetet. Nem allokta semmit, de szét-darabolta mindent, amit eddig ez a szegény ország alkotott.

— **Elfogadják már a piac-on a postatakarékpénztári pénzt.** A vidék hazafias lakossága közt is mindinkább tért hódít az megértő, helyes féltetés, hogy a kormány pénzügyi rendelkezéseinek érvényét szerzenek. Ma már a kanizsai piacon is széltében épen úgy elfogadják a postatakarékpénztári pénzjegyeket, akár a kékpénzt. Ugyanilyen hírek érkeznek a Dunántúl más városáiban is, ahol mindent akadálytalanul lehet fizetni a kormány által törvényes fizetőeszköz elismert takarékpénztári pénzkeggl. A lakosságban ez a megértő, hazafias magatartása biztos reményt nyújt arra, hogy az új Magyarország simán és minden rázkódattal nélkül fog átsiklani a pénzügyi átalakulás nehézségei között is.

— **Az N. T. E. közgyűlése.** A Nagykanizsai Torna Egylet vasárnap délután 3 órakor a városba közgyűlési tervben rendkívüli közgyűlést tart, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívja a vezetőség. Tárgyszorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Esetleges indítvá-

Bonyodalmak a titkos szerződések körül.

Amerika nehezelt az antantra.

Versailles, aug. 23. Az Echo de Paris külön tudósítója jelent Washingtonból: Wilson elnök a Fehérházbán többek közt a következő kijelentést tette a szenátus tagjai előtt:

— **Párla érkezésem előtt nem volt tudomásom azokról a titkos szerződésekéről, amelyek egyes ántánt-államok között létrejöttek, noha ezek a szerződések már érvényben voltak akkor, amikor az ántánt az Egyesült-Államokat a központi hatalmai ellen csatlakozására bírta.**

A függetlenségi párt ülése.

Budapest, aug. 23. A függetlenségi párt választmánya ma d. u. ülést tartott. Az elnök beszámolt a kormány megalakulásáról és azon akadályokról, amelyek miatt csak az utolsó percben tudtak Szegedről csapatokat indítani. A szegedi kormány közreműködött abban, hogy az ántánt összes államai és a párisi legfőbb tanács idején információt szerezhesen arról, hogy a Peidl-kormány nem volt egyéb, mint a bolszevizum folytatása.

Nem jelent meg a Reggeli Hírek.

Budapest, aug. 23. A Reggeli Hírek mai száma papírhányi miatt nem jelenhetett meg.

nyok, melyek a közgyűlés megkezdése előtt a titkárnál bejelentettek. 5. A tisztviselői és a választmány megválasztása. — Ma d. u. 5 órakor gyűlés.

— **A Deák- emléktábla a városi múzeumban van.** Tegnapelőtti számunknak idézőközlényével kapcsolatban Halis István, a városi múzeum igazgatója a következőket közli: Az emléktábla a kissé nagyzovala városi múzeumnak nevezett egy szobából meg egy előszobából álló helyiségben van, ahonnan fenállása óta semmiféle nevezetes tárgy, mely egybefüggő Kanizsa történetével, al nem kallódott. A lebontott régi gimnáziumból az emléktáblán kívül még ide szállították az alapkövet talált s oda 1868 május 1-én elhelyezett kilenc darab érmét és pénzt, valamint az észak felől homlokzat kapuja fölött állott, „Az ornynek és tudományok” fölírású hosszúságú kődarabot. Egy pergament emlékirat is volt az érmek mellett, ez azonban tönkrement és megfeklett. Csupán a következő aláírások olvashatók rajta: Koch Mihály, Aventi György, Wajdits József, Kollaris János v. tanácsos, Tanczos Rózsa, Hurnas Gergely (piarista). Végül a részletes kiutalás elkészítése előtt már ezután meg kell közösnöm Szentó Lajos építőmester ur szíveséget, melyel a felsorolt tárgyat a legnagyobb készséggel átadta, sőt saját nap-

Uj kormánybiztosok.

Budapest, aug. 23. A magyar kormány Herbst Géza alispánt Vasvármegye, Soanay Jenő Nyugat-magyarországi főispánt pedig Mogyorórmegye kormánybiztosává nevezte ki.

A mexikói affér.

Washington, aug. 23. Amerikai csapatok mexikói területre hatoltak. Két bandát, akik amerikai repülőket elszakítottak, elfogtak. Az egyiket agyonlőtték.

A rajnai tartományok.

Amsterdam, aug. 23. Wilson a szenátorok előtt kijelentette, hogy Amerika ké két yelen lesz a rajnai tartományokban 15 évig csapatokat tartani.

számait ingyen engedte át az átszállítás céljára.

— **A színház helyárok** megállapítása felől ma délután négy órakor tanácskozik a képviselőtestületi szingyvi bizottsága.

— **Megindul a forgalom Jugoszláviával.** A Magyarország és Horvátország közti megrongált vasuti pályát helyreállítást ma éjjel fejezték be. A pályát átvetelére ma egy jogszóló és egy magyar bizottság száll ki. Csakortyánra Triesteből husz vagon zír érkezett Budapest részére, amelyet e hó 26-án fognak tovább szállítani. E hónap 28-án már rendszeres vasuti forgalom indul meg Magyarország és Horvátország közt, de utazni csak konzulatusi engedéllyel lehet. A tivőre- és telefon vonalak helyreállításán most dolgoznak. Elhész fűződik egy dombóvári jelenség, amely szerint utat ma várják Pécsről az első vonatot és minden intézkedés megtörtént arra nézve, hogy a napokban már meginduljon Pécs és Budapest között a vasuti forgalom, Magyarország és Jugoszlávia között ezzel helyreáll a kereskedelmi összeköttetés.

— **Az iparosok a polgár-örösgben.** A nagykanizsai ipar-estület felkéri katonaviselt tagjait, hogy a polgárörösgbe való belépés céljából 24-én és 25-én délelőtt Neustedler Jenő testületi jegyzőnél jelentkezzenek. Az elnökség.

— **Síremléket az agyonlőtt földműveseknek.** A bankónai vértanúk síremlékére ma a következő adományok érkeztek be lapunk kiadóhivatalához: Gröss Ernő 100 K. Weisberger Kálmán 50 K. N. N. 70 fillér. Gyűjtésünk összege ezzel 8245 koronára emelkedett.

— **Javítóvizsgálatok.** A főgimnázium igazgatósága a következők közlését kéri: Az egy és két tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott tanulók javítóvizsgálatot tehetnek. A javítóvizsgálat szept. hó 13-án és 14-én lesz. A két tárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanulók a főgimnázium tanári karához intézett kérvényükre szept. 1-ig adják be. Rendes bizonyítványokat fognak kapni a tanulók a megsemmisített osztályozás nélkül kiadottak helyett. Erre szíves vizsgálatra aug. 31-ig kell jelentkezni. A végvizonyítványok megsemmisítettek, tehát beadandók. Az érettségi vizsgálat ideje szept. 1. és 15-ike között lesz. A beiratások napját újabb értesítéssel adjuk hírül.

— **Kilgolyózás.** A Polgári Egylet választmányának tegnap tartott ülésén a választmány az alább felsoroltakat politikai magartartásuk miatt a tárg sorából való kilétesre szólította föl: Pálly Zsigmond, Lukács Ernő, Gzntner Antal dr., Kertész József, Almási János, Szabó Mihály dr., Wehry Hugó, Pollák Lejos, Szamuely Ottó, Balázs Ernő, Sabján Gyula dr. Tudomásul vette a választmány, hogy Viola Ignác dr., Deszö Aladár és Havas Hugó dr. az egyestületből önként kilétek. (E közleményt a Polgári-Egylet választmánya küldötte be szerkesztőségünknek a sajtójogi felelősség a beklükket terheli.)

— **Szeptember 1-ig letelepedési engedélyt kell szerzenők az idegeneknek.** A tegnap délután tartott tanácsülésen behatóan foglalkoztak a Nagykanizsán tartózkodó idegenek ügyével. Határozataba ment, hogy mindazok, akik az utóbbi két év során költöztek Nagykanizsára, kötelesek igazolni, hogy erkölcsileg nem esnek kifogás alá s a község megterhelése nélkül tudnak gondoskodni megélhetésükről. A községi törvény értelmében csak ilyen engedélyt a város területén. A lakóhivatal mindazokat, akik 1917. augusztus 1-e után költöztek a városba, fel fogja szólítani, hogy szerzenék be a letelepedési engedélyt. Aki ezen záradék határidőn belül — szeptember 1-ig — meg nem teszi, azt a városból eltelelőnk. Szigorú bejelentési kötelezettség alá esnek a hataljap-

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolporsorkesztő:

Dr. HEGEDÜS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és nyiltér díjazás szerint.
Egyes szám ára 50 fillér.

Clemenceau jegyzéke

Bpest, augusztus 25. Clemenceau a békekonferencia elnöke szombaton délután a következő táviratot intézte a Budapestben székelő szövetségi katonai bizottsághoz:

— A szövetséges és társult hatalmak újabb vizsgálat tárgyává tették azon értesítéseket, amelyeket a Budapestre küldött misszióktól és más forrásokból kaptak és a következő határozatra jutottak:

— A szövetséges és társult hatalmak erős a végy, hogy a magyar néppel tartós békét kössenek. Nem nyújthatják azonban ezt addig, míg a jelenlegi kormány van hatalmon. Ez a kormány nem a nép akaratából létesült, hanem egy rendőrsépből által végrehajtott államcsínynek köszönheti létét. A kormány feje a Habsburg-család egy tagja, az a Habsburg család, amely politikája és becsvégya következtében nagy mértékben teletos azért a szerencsétlenségért, amely alatt az egész világ szenved, s még soká szenvedni fog. Az a béke, amelyről ezal a kormánnyal tárgyalnak, nem lehetne tartós béke és ez a kormány nem részesíthetnék abban a segítségben, amelyre Magyarország nagy szüksége van. Ha erre József főherceg azt hozná fel ellenvetéssel, hogy ő hajlandó magát a szövetséges és társult hatalmakkal való tárgyalások megkezdése végéig a nép megkördelésének próbája alá vetni, erre az a választunk, hogy minket ez sem elgítene ki. A választások ezesolben egy oly kormány közigazgatása alatt történének, amelynek élén maga a főherceg áll Magyarország jelenlegi szerencsétlen helyzetében nagyon nehéz választások útján megkapni a nép akaratát tényleges kifejezését. Ezek a nehézségek legyőzhetetlenek lennének, ha a választások egy Habsburg ellenőrzése alatt történének. Még ha az ily módon megválasztott nemzetgyűlés az ország tényleges akaratát képviselné is, nem hinné azt el senki.

Az európai béke érdekében kénytelenek tehát a szövetséges és társult hatalmak ragaszkodni ahhoz, hogy ez a férfi, ki jelenleg a legfőbb hatalmat a maga részére igényli, visszalépjön és egy oly kormányt ajánljon a népre, amelyben valamennyi párt képviselve van. A

szövetséges és társult hatalmak hajlandóknak jelentik ki magukat, minden olyan kormánnyal tárgyalásokba

hoesajtkozni, mely egy ily módon választott nemzetgyűlés bizalmát bírja. Clemenceau.

Távirat és telefon.

A főherceg kiáltványáa.

Bpest, aug. 25. József főherceg, tábornagy a következő kiáltványt bocsájította ki:

A magyar néphez!

A legulyosabb válság vészteljes óráiban felszólításra vállaltam szeretett hazánk vezetését. Csak az a tudat bátorított erre, hogy talán segíteni tudok azoknak, akikhez véremet legbenyebb kötelek esatlójk: szeretett honlításainra. Csak az a szándék vezért, hogy a szenvedésekből kivezessem őket egy jobb jövő küszöbre. Mert amikor látom, hogy hazánk süllyedéssébe fejemelkedőben van, látom, és a választások előkészítése akadálytalanul megindult olyképen, hogy a nemzet igazán saját akaratára alapítja jövőjét, működésemet befejeztek tekintem és a kormányzó hatalmat a nemzet kezébe visszahatom. Az én személyem ne legyen akadály annak, hogy eddigi ellenégeink barátainká váljanak és a népként felemeléséhez szükséges eszközökkel megsegítsenek. Kormányzói tisztelteml visszalépek, de jöban és rosszban itt maradok továbbra is, hogy szolgálataiba álljak hazámmak, amelyért élek és halok utolsó lehelletemig. A magyarokr Istene áldja meg és virágoztassa fel szeretett nemzetemet és hazámat.

Budapest, 1919. aug. 23.

József főherceg sk. tábornagy

A kormány lemondása.

Bpest, aug. 25. Az ántánt-hatalmak által Budapestre küldött katonai bizottság Clemenceau táviratát tegnap délután megküldötték József főherceg kormánynak, aki ezzel felkereste Friedrich István miniszterelnököt. A miniszterelnök intézkedett, hogy a kormány tagjai nyomban minisztertanácsra üljenek és ze, hogy az új helyzetben a kormányzóval együtt eldöntsek magatartásukat. Rövid tanácskozás után arra az elhatározásra jutottak, hogy a kormányzó visszalép és az egész kormány lemond. Ehhez képest az ántánt budapesti katonai bizottságnak a következő választ küldték:

A szövetségi katonai bizottságnak Budapest. Urain! Válaszolva a hó 23-án kelt jegyzékükre, van szerencsém értesíteni Önöket, ugy József főherceg kormányzó, mint a magyar kormány névbén, hogy a kormányzó és a kormány lemondott és kérem a szövetségi katonai bizottságot és a szükséges intézkedések megtételére. Fogadják Urain, megküldömböztetett tisztelettel kifejezését. — Budapest, 1919. aug. 23. Friedrich István, miniszterelnök.

Bpest, aug. 25. A minisztertanács Clemenceau táviratára adott választ haladéktalanul elküldötte a szövetségi katonai bizottságnak. A válassza átvétele után a katonai bizottság maga volt kérette Friedrich István miniszterelnököt és közölte vele, hogy az ántánt nem akar beavatkozni Magyarországy belügyeiba, csupán annak a kijelentésére szorítkozik, hogy oly kormány megalakulását tartsa kívánatosnak, melyben az összes politikai pártok képviselve vannak. Felszólította továbbá a katonai bizottság a kormányt, hogy az új miniszterium megalakulásáig az ügyeket tovább vezesse. Friedrich miniszterelnök kijelentette, hogy a kabinet néhány napon belül át fog alakulni és hogy a szociáldemokratáknak két miniszteri tóra és egy államtitkári állás rendelkezésükre áll. A polgári pártok kásek elfogadni a munkásság által kijelölt minisztereket, de ezzel szemben elvárják a munkásságtól, hogy ne akarjon befolyást gyakorolni a polgári pártok képviselőinek megválasztására sem.

— A mexikóli átfér. A párisi Matin jelenti, hogy a mexikói kormány megbizta newyorki ügyvivőjét, hogy az amerikai csapatoknak Mexikóba való bevonulása ellen formálisan tiltakozzék és követelje azok haladéktalan visszavonását. A Chicago Tribune jelentése szerint Baker hadügyi államtitkár kijelentette, hogy a bntető expedíció még nem szándékozik visszarendelni. A rablók üldözése tovább folyik. A Daily News szerint a határszélök nagy az igazalom, az ottlők mexikói elhagyják az Egyesült Államokat. Egy amerikai katonai repülőre, ki a határon átrepült, rálöttek.

Az osztrák béke.

Paris, aug. 25. Az osztrák-békeszerződés szerkesztőbizottsága ma befejezi munkáját s a végleges szöveget átnyujja a szövetségesek legfelsőbb tanácsának.

Saintgermain, aug. 25. A párisi lapok jelentik, hogy a békekonferencia a legnagyobb buzgalommal kezdte meg ismét az osztrák békeszerződés tárgyalását, ami valószínűleg Tiltoni sürgelésnek eredménye. A lapok véleménye szerint a módosítások száma nem lehetett nagy, sem fontosabb módosításokkal nem végeztek. Az Ausztriával szomszédos államok magatartásának kérdésében élnék vita volt, mert ezek az államok azt követelik, hogy a Német-Ausztriára kiszabott terheken ne könnyítsenek. A békekonferencia buzgó munkája lehetővé teszi, hogy a legfelsőbb tanács már hét-főre állást foglalhasson az osztrák ellenjavaslatokra kütlendő válasz tervezete dolgában.

Ausztria és Olaszország.

Saint-Germain, aug. 25. A Corriera della Sera jelentése szerint Chancer pénzügyminiszter jelentést tett az olasz minisztertanácsnak párisi utazásáról. A minisztertanács megelégedéssel vette tudomásul, hogy Tiltoni erélyesen foglalt állást a konferencián az ellen az áramlat ellen, amely Ausztriát nem akarja többé ellenséges állagnak tekinteni. A minisztertanács hozzájárult azon egyhangu elhatározáshoz, hogy az Ausztriára eső kártalanítási terheket el kell osztani a volt Ausztria valamennyi állama közt.

Európa élelmezése.

Paris, aug. 25. Hoover ezredes ma jelentést tett a legfelső tanács előtt Európa kőszégből teli kílátásairól. Ausztriának semmi kőszene, élelmiszerekben nagy szükség van. Hoover legközelebb Berlinbe utazik, hogy Pelsőzília megszállása fölöl tárgyaljon.

Paris, aug. 25. Hoover kijelentette, hogy a békeszerződések ratifikálása után teljesen visszavonul a magánélelbe.

Hajóárak Budapest és Baka közt.

Bégrad, aug. 25. Ma este megkezdődnek a rendszeres gőzhajóárak Budapest és Baka közt. Budapestről minden szerdán és pénteken este indulnak gőzhajók Baka

HIREK.

Uj hajnal.

Négy sarkán-piros kinnal ég
A vénheft faldrekek,
És Marsz, a rogyogó invalid
Takarodót veiet.

Ó, hajtsatok térdet szüzek,
Anyák ujjongjatok!
Áldott és szent hajnaltelek
Hozzák a holnapot.

Nótás, virágos szekéren
Új angol érkeztek!
És újra Béke és Erény
És Boldogság lesz itt.

G. D.

Maca, a pusgó temperamentumu szabretlenkesen és táncosnó, valamint Peteffy Iván, a kiválóan szimpátiás énekes bonviván. Az előadás este fél 8 órakor kezdődik. Jegyek mindhárom esteire előre váltások Garamvölgyi és Szemere különlegességi dohányföldszéjében, este pedig a pénztárnál.

— **Síremlékek az agyonlőtt földiműveseknek.** A bakónaki földművesekre indított gyűjtésnekhöz ma a következő adományok érkeztek be: Gross Már 100 kor. A huszforalmi központi nagykanizsai kirendeltségének gyűjtése 200 kor. Gyűjtésünk összege ezzel 8545 koronára emelkedett.

— **Király Ernő Nagykanizsán.** Király Ernő a Király-színház országos nevé művésze Kovács Margit zongoraművészével és hangversenyűkesnővel vasárnap este hangverseny estélyt tart a Polgári-Egylet nagytermében. A tartalmas és valódi művészi élvezetet ígérő esteire jegyek Garamvölgyi és Szemere dohányföldszéjében válthatók.

— **Football-mérkőzés.** Az N. T. E. football-csapata ma délután öt órakor barátságos jellegű tréning-mérkőzést tart a síkesfehérvári „Előre” labdarugó csapattal Belpó-díj 3 korona.

— **Megérkezett az amerikai zsir.** Budapest éhez, szenvedő lakosságának örömtünetre lesz a legközelebbi napokban. Muraközöl — hónapok óta először — berohogott Nagykanizsára az első vonat, amely Trieszthől huszonöt vaggon amerikai zsirt szállít Budapest népének. Huszonöt vaggon zsir nem sok, de a pillanatnyi nyomoron enyhít s az első amerikai szállítmányt hamarosan követi a többi. A roppant érétkű szállítmányt autan-katonák kísérték. A vonatot Kanizsáról még tegnap utnak engedték Budapest felé, ahol hőtől valószínűleg már megkezdődött az amerikai zsir kiosztása.

— **A katonai tárgyak beszovalgatása.** A vármegyei katonai parancsnokságok a polgári, járási és községi hatóságok után és azok által a polgárság és munkásosztálgát levő összes fegyverzetet, löszert, minden katonai felszerelési tárgyat, felad és első egyenruhát, köpönyeget, bakancsot szorgáltassanak be. Még pedig minden község előjárósága köteles a parancs kézhezvétele után, a kézhezvétel időpontja a járási hatóságoknak jelentend — 48 órán belül a községben összegyűjtött fegyverzetet, felszerelést, egyenruhát, stb it a járási hatóság székhelyén okmányváltás mellett beszovalgatni. A járási hatóságok az átvettek a beszovalgatás, illetőleg a gyűjtésre vonatkozó parancs kézhez vétele után, mely távirálással elismertelendő hetedik napon előfogatosak a vármegyei katonai parancsnokságok székhelyeire beszállítani és ott okmányváltás mellett a gyűjtött anyagot rendezve

a vármegyei katonai parancsnokságok beszovalgatni kötelesek. Azért a katonai parancsnokságok már most szemeljenek ki és rendezzenek be egy gyűjtőre és elraktározásra alkalmas helyiséget. A vármegyei katonai parancsnokságok az átvett és elraktározott anyagot a kerületi parancsnokságoknak az átvétel után azonnal jelentik. A kerületi parancsnokságok a fővezérségnek folyó hó 31-ig írásban bejelentik az így összegyűjtött hosszú puskák, rövid puskák, géppuskák, közígeppuskák, gyal.aknavetők, gránátvetők, lángvetők, löszér, kézi-gránátok, szurony, derékzsj, kenyérszák, főzőedény, avócsőze, lábbőrönd (bátizsák), teljes lovasági (huszári) felszerelés, teljes (tűzsergihán, felszerelés, mozköponyhák, mállásnyergok, egységes országos járművek, teljes rend fehérnemű, teljes rend felsoruba, köpönyegek, bakancsok és eszímák számat. Ezen parancs nem teljesítése a legalyo-sabb megtorlást vonja maga után.

A parancs végrehajtásáért a parancsnokok és hatóságok gyűjtésen és egyenkint személyesen felelősek. Ennek megfelelően a 227/hdm. szám alatt kiadott rendelet anyiban szenvred változást, hogy nemcsak Szombathelyen, hanem minden megye székhelyén rendezendő be anyagraktár.

— **Beírások.** A nagykanizsai izr. elemi fu- és leányiskolában a beírások szeptember 1, 2 és 3-ikán d. e. 9—12-ig tartanak. Először és 2-án csak a nagykanizsai izr. hitközség helybeli és környékbeli tagjainak gyermekei vételnek fel. Dövéb felvilágosítást az iskolai hirdetései tábla nyújt.

A nagykanizsai állományegységéről.

2647/Á. Ö. 1919.

Felhívás.

A kommunista uralom alatt elkövetett bünecelemeknyek u. n. számdékos emb rölés bünteltére való felbujlás, a tulajdon, hátrasság, haza, vallás, hitfelekezlet és osztály elleni igazítás büntete, lopás büntete, hivatalos hatalommal való visszaélés vétség stb. alapos gyanja miatt a következő egyének vannak

örízetben, illetve előzetes letartóztatásban a nagykanizsai törvényszéki fogházban:

Polai János, Holmik Gyula, Rauch Ferenc nagykanizsai lakosok, Zoltán János, Böda Imre, Kendl Antal, Zoltán Lajos, Tóth Pál József, Horváth Gábor, Weinhofer János nagybakonaki lakosok, továbbá Sneff József, Bárány Antal, Brónyai Lajos, Beck Soma, Dr. Havas Hugo, Adler Béla nagykanizsai lakosok, Lukács Gyula budapesti lakos, továbbá Vida Lajos, Pöldes Miklós, Dr. Szabó Mihály, Töbelya József, Veres István, Török József, Vugrinec Károly, Kommercska Fügyes, Julkás József, Balázs János nagykanizsai lakosok, Panné Alfréd szigetvári lakos, Varga Lajos, Karácsonyi Károly, Jancsó Károly, Rahnovics József budapesti lakosok, Bórci Lajos, Mursics Ferenc, Könyves István letenyéi lakosok, Plander Boldizsár, Stónási Ferenc kiskisznai lakosok, továbbá Dumbrava Ignác görögnyelvszintreir, Gimnemann János buszszenteslázli, Kovács József kerecsenyi, Városi István csepeli, Tóth Géza, Péter József, Hereg István orosztanyi lakosok, Erdélyi Lajos magyarszentmiklósi, Vég János ungvarkabai, Samu Lajos, Gál János, Anek László nagykanizsai lakosok, Káman József zalégerszegi, Mandula Sándor soproni, Almási János, Tibolt Boldizsár, Horváth Kékó Lajos és Mayerhofer Franciska nagykanizsai lakosok.

Felhívom a közönséget, hogy a mennyibeli tudomása van olyan bünecelemeknyekről, amelyeket akár a fentnevezettek, akár a proletárlaktúra más szereplői követek el, tartsa mindenki hazafias kötelességének a bünecelemeknyek tényálladá-kára vonatkozó adatokat legkorábbi 8 napon belül a nagykanizsai rendőrkapitányság bűnügyi osztályánál, vagy pedig az állományegységéknél azonnal szóval, vagy írásban bejelenteni.

Növéltem feljelentések elvilg nem vételnek figyelembe.
Nagykanizsa, 1919 évi augusztus hó 23-án.

Zeleszóállományegység távollétében:

Dr. Borody Dezső
állományegység.

Tanuló és kifutóhely

felvételi Schmitzer Géza és más és ésszerkesztésében, Nagykanizsán.

LAPKIHOORDÓ

helybeli előzetes kémbesítéséhez felvételi a Zalai Közlöny kiadóhivatalában

Dohányáruda

GRÜNHUT PÁL

Nagykanizsa, Deák-tér 10. szám.

Ajánlok a legjobb minőségben szivarkahüvelyeket, szivarkapapirkákat, szivark- és szivarkaszopókat, levélpipákat, kepeláplujdonsgokat, legjobb öngyújtókat benzinnel, tüzköveket, pipákat.

Bélyegáruda. Pontos kiszolgálás.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felöltszerkesztő:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor,
Hírtételek és nyilatkozatok szerint
Egyes szám ára 50 fillér.

Sopron magyar akar maradni.

Sopron, aug. 26. Sopronból jelentik: Hatalmas, több ezerre menő ember gyűlt össze ma Sopronban, hogy telemelje tiltakozó szavát Németausztriának Nyugatmagyarországra vonatkozó gonosz aspirációi ellen. A gyűlésen felszóltak: *Sigray* gróf Nyugatmagyarország kormánybiztosa, *Thurner* soproni polgármester és *Szercsák* Jenő soproni alispánhelyettes. A nagy többséggel fogadott beszédük után a gyűlés óriási lelkesedéssel olyértelmu határozatot hozott, hogy a legelőnkebben tiltakozik Németausztriának minden annektálási szándéka ellen. Az erről szóló jegyzőkönyvek egy-egy példányát azonnal megküldötték a miniszterelnöknek, a külügyminiszternek, az angol, francia és amerikai misszióknak és a bécsi magyar követéségnek is.

Budapest, aug. 26. Sopronból jelentik: Azok a községek, amelyek négy hét előtt még az Ausztriához való csatlakozás érdekében foglaltak állást, ma már megváltoztatták nézetüket és lelkes hazaszeretettel nyilatkoznak a magyar állam kötelékében való további megmaradás mellett. A beérkezett jelentések szerint 300 németajku község közül csupán 14 helyezkedett egyelőre még várakozó állásponton, a többi erélyesen fejezte ki, hogy Magyarországhoz akar tartozni a jövőben is.

Az ántánt nem akar Magyarországhoz bellügyibe avatkozni.

Bécs, aug. 26. Az itteni lapok, ugylátszik felsőbb utastásra, hangalyozzák, hogy a kormányválság előlédésével az antant egyáltalán nem akart Magyarország belpolitikájába avatkozni. Az antant egyedüli szándéka az, hogy a választásokig olyan kormány vezesse az ország ügyeit, a melynek pártatlansága minden kétségen felül áll.

Távirat és telefon.

A kormányválság előzményei.

Bécs, aug. 26. A *Neue Freie Presse* értesülése szerint *Clemenceau* táviratának előzménye az volt, hogy a jugoszláv, román és cseh kormányok jegyzéket intéztek e tárgyban a szövetségnek legfőbb tanácsá-

hoz. A legfőbb tanács ennek a jegyzéknek az alapján lépett érintkezésbe a Budapestben székelő ántántmissziók vezetőivel, akiknek meghallgatása után készült el az ismert távirat.

Bécsi hírek az új kormány felől.

Bécs, aug. 26. A *Neue Freie Presse* vezető helyen foglalkozik a magyarországi kormányválsággal és kombinációkba bocsátkozik az új kormány tagjainak névsora felől. A bécsi lap találata szerint az új kormány miniszterelnöke *Lovász* Károly lenne, aki a külügyminiszteri tárcát is megtartja. Helyet foglalna még a kabinetben *Hegedűs Lőrinc* pénzügyminiszter, *Rubinek Gyula* földművelésügyi miniszter, *Garami Ernő* kereskedelemügyi miniszter, *Váczsonyi Vilmos* igazságügyi miniszter és *Peidl Gyula* munkásjóléti miniszter. A többi tárca betöltéséről még semmi bizonyos hír. Ugyancsak a *Presse* értesülése szerint az új kormánynak három napon belül kell megalkulnia.

Nagy vasuti katasztrófa Franciaországban.

Páris, aug. 26. Egy Pan felé robozó személyvonat nyílt pályán kiskilott. A heves mozgásban lévő vonat kiskilása olyan erővel történt, hogy a vonat utasai közül heten azonnal meghaltak, huszan pedig többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek.

A pénzügyi helyzet.

Bpest, aug. 26. A bécsi lapok a magyar pénzügyi élet több előkelőségének nyilatkozatait közlik a pénzügyi kibontakozás kérdésében. A nyilatkozatok hangja rendkívül megnyugtató. A közeljövőben a külföld és a magyar kormány között olyan megállapodások jönnek létre, amelyek a pénzkrisis veszedelmét teljesen megszüntetik.

Az osztrák béke.

Páris, aug. 26. Az egyeztető bizottság, amelynek az utóbbi hetekben az volt a fődadata, hogy a német-osztrák kormány által átnyújtott ellenjavaslatokon adandó választ elkészítse, tegnap befejezte munkáját. A szerkesztőbizottság is elkészítette a kiserő jegyzéket. A választ a kiserő jegyzékkel együtt hétfőn délután terjesztik a bizottságok a szövetségesek legfőbb tanácsa elé.

Sopronban nincs statárium.

Bpest, aug. 26. Az igazságügyminiszter a soproni büntetőtörvényszék körzetére kihirdetett statáriális ítélekeztést ma telefon útján visszavonta.

Szabad a baromfi és tojásforgalom.

Bpest, aug. 26. A közlekedési miniszter rendelkezéssel hatályon kívül helyezte a baromfi, vaj és a tojásforgalmat korlátozó intézkedéseket. Egyben elrendelte a húsipari melléktermékek anyaghivatalának folszámolását is.

Mi történt a cári családdal?

Omszk, aug. 26. A Romanow-család hét kivégzett tagjának holttestét Peru hártárában éxhumálták és az ország keleti részébe szállították. Megállapítást nyert, hogy a volt cár és a cári család holttesteit nyomban a kivégzés után szétarabolták és elégették.

Kiesewetter kapitány szabadon bocsátották.

Amsterdam, aug. 26. Az angol lapok jelentése szerint *Kiesewetter* német tengerészkapitányt, egy német tengereláltjáró ismeri nyű volt parancsnokát, akit egy kórházhoz elsőlyesítésének vádjával *Doverben* fogva tartottak, szabadon bocsátották. Az angol tengerészeti hivatal most kijelenti, hogy a szabadonbocsátás a hivatal hozzájárulása nélkül történt. Az angol lapok ezeketán azt hiszik, hogy a tengerészeti hivatal lisztáján lévő többi 75 német tengerésztszert sem fogják felölösségre vonni.

A fővárosban ma sem jelentek meg a lapok.

Budapest, aug. 26. A hivatalos Budapesti Közlöny kivételével a budapesti hírlapok ma sem jelentek meg.

A bírói és ügyvédi vizsgák.

Budapest, aug. 26. Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy az egyesleges bírói és ügyvédi vizsgák, ugyanigy a gyakorlati bírói vizsgák újlaira alakított vizsgáló bizottságok elől kezdjék meg fellngasztott működésüket.

BIBORHEREMAG
(1919. évi termés), mindennemű főzék-, virág- és gazdasági vetőmag kapható **Ország József**-nél, Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2. (Az udvarban).

Megkönnyítik a bor-kivitelét.

Budapest, aug. 26. A pénzügy-miniszter a borkivétel megkönnyítése céljából elrendelte, hogy az évi október hó 31-éig terjedő időtartamra, az ideai bortermés kivételi engedély nélkül szállítható a külföldre, ha a földöz az osztrák-magyar bank alább felsorolt főkintérségei kötelezettségét vállalja, hogy a kártelből eredő külföldi követeléseket az osztrák-magyar bank és a központi állampénztár ottvezetési számlája javára rendelkezésre bocsátja. E célból igénybevehetők az osztrák-magyar bank egri, miskolci, soproni, nagykanizsai, székesfehérvári, kaposvári és gyöngyösi főkintérségei.

Megindul a forgalom.

Triest, aug. 26. Az olasz kereskedelmiügyi miniszterem közlése szerint a délszláv államba költendő olasz árukat ép úgy kell kezelni, mint a Németausztriának szánt kölcsönöket. Az olasz kereskedelmiügyi miniszter elrendelte, hogy ugyanilyen feltételekkel kezdjék meg ismét Magyarországgal az árukivitelét.

HIREK.

— **Értesítjük t. előfizetőinket,** hogy szeptember 1-től a „Zalai Közlöny”-t újból a lakásukra kézbesítettük. — **Ugyanekkor újból havi előfizetéseket is elfogadunk.**

— **Ünnepi szent mise,** Szerdán reggel félkilenc órakor a felsőtemplomban ünnepi szentmise lesz, a piarista rend alapítója, Galasznai Szent József emlékére.

— **Tegnap este,** újból nyugtalanság volt a nagykanizsai utcákban, amelyek egy idő óta már elcsendesedtek. Izgatott csoportok hullámzóztak mindenfelé és olyan hírek hallatszottak, hogy a munkások ki akar szabaddítani egyeseket a fogházban lévőkhöz. Az Erzsébet-terti Munkás-Ott-honban értekezlet volt, amelyet a rendőrség szétoszlatozott. Popp Ernő párttitkár, aki a gyűlést összehívta, letartóztaták. Az utcán csoportosulások a lovasrendőrök erővel fellépése oszlatta szét, akik azonnali határozásra szólították föl a járó-kelőket. Rendzavarás sehol nem történt. A feszültség a kormányválságról érkezett hírekkel hozható kapcsolatba, de nincs okunk azt hinni, hogy a nagykanizsai munkásság, szakít azzal a higgadt mérséklettel, amelynek annyj tanujelét adta, eddig is. A legközelebbi napok politikai fejleményei remélhetőleg véglegesen elsimítják a még meglévő ellentéteket.

— **Megnyílt a szemkórház.** Nagykanizsának régi törökéve vált városa azsal, hogy a kormány a perlati állami szemkórházat Nagy-

kanizsára helyezte át. A szemkórház, amely ideiglenesen a hadikórház C. 18. számú pavillonjában nyert elhelyezést, ma nyílt meg. A betegek befogadására száz ágy áll rendelkezésre. Az intézet igazgató főorvosa Dr. Schiller Vilmos, gondnok pedig Komlóssy Balint. Bejáró betegek részére rendelés 8-tól 11-ig van, míg a bent lakó betegek felvétele egész napon át tart. A trachomás betegeket teljesen elzárva tartják.

— **A románok élelmiszerszállító-vonatokat engedélyeztek Budapestre.** Az alispán közölte a nagykanizsai polgármesteri hivatalnál, hogy a román meg szálló csapatok főparancsnoksága élelmiszerszállító-vonatokat indított meg engedélyezte az ország minden részébe Budapest felé. A napokban már Nagykanizsáról is indítanak ilyen vonatokat.

— **Az „Előre” — NTE mérkőzés.** Tegnap délután a váralmás belpontban székesfehérvári „Előre” labdarúgó csapatával tartott barátságos mérkőzést az NTE a Játék folyóanán mindvégig a kanizsaiak voltak fölényben, csapán a végén egyenlítették ki a goalarány 1:1-re. A mérkőzésen — mivel plakátirozva nem volt — csak kis számú törzsközség jelent meg.

— **Utasok figyelmebe.** A nagykanizsai katonai állomásparancsnokság közli, hogy Siofokra esak olyan igazolvánnyal lehet utazni, amelyet az illetékes katonai parancsnokság állított ki a amely tartalmazza a nevet, az illetőséget, az állandó tartózkodási helyet, foglalkozást és politikai megbízhatóságot. Ezen igazolványt elinduláskor, Siofokra érkezőkér és onnan való visszainduláskor a pályaudvar parancsnokságával kell láttatztatni.

— **Egyelőre maradnak a hetibérek.** Sigray Antal gróf kormánybiztos táviratilag elrendelte, hogy további intézkedésekig a munkások ugyanazt a hetibéret kapják, mint a szovjeturalom alatt.

— **Az órákmozdítás.** További intézkedésig a nagykanizsai állomásról egyelőre csak két vonat indul naponta, mégpedig d. e. 6 óra 30 percekor a szombathelyi — bécsi, 8 óra 38 percekor a budapesti. Mindekét tehervonat személyszállítással. Ezonkívül hetenként kedden és pénteken Babócsáig is megy egy személyszállító tehervonat. A vonatok visszatelése közlekednek.

— **Beírás a polgári iskolába.** A polgári fű- és leányiskolában a beírások szeptember hó 1-5-én lesznek, még pedig minden nap délelőtti a fű-, délutáni a leányiskolai tanuló részére. Szeptember hó 1. és 2-án csak I. osztálybeliek, a többi napokon sorrendben a többiek írathatók be. Beíratási lapokat az I. osztálybeliek 28-án d. e. 6-ól 9. illetve 11 órakor, a többi ótályok növendékei ugyancsak

28-án d. u. 3. illetve 4 órakor kapnak. Aug. hó 30-án d. e. tartják meg a fűiskolai, délutáni a leányiskolai tantervközlőbizeti vizsgálatokat. Az I. osztálybeliek ezilletési anyakönyvi kivonat nélkül be nem írathatók.

— **Emelkednek a piaci árak.** A szovjeturalom megdőlését követő általános oroszban napjainban valósággal elárasztotta a környék lakosságát a nagykanizsai piacot a legkülönbözőbb élelmiszerekkel. Az árak egy pillanattal alatt óriásit estek s a legjobb uton voltak, hogy tisztességes, becsületes árakká váljanak. Ez a boldog állapot azonban néhány napig tartott csupán. Az árak újból emelkedni kezdtek és napról-napra rohamosabb tempóval foglalták el a régi magaslatokat, sőt túl is haladták itt-ott. Ez az állapot tarthatatlan. Legfőbb ideje, hogy a hatóságok foglalkozzanak a piaci elárúsítás kérdésének rendezésével és mértéket szabjanak az eladók mohóságának. Erélyesen kell megszüntetni azokat az okokat, amelyek az újabb drágaságot előidézték.

— **A sétatér kibővítése.** A városi pénzügyi-bizottság tegnap tartott ülésén től aktualis nyget intézkedtek el, amelyek közül elsősorban a sétatér kibővítésének biztosításáról kell megemlékeznünk. A sétatér szomszédságában hat holdnyi idegen terület felszák, amelynek megszerzését a város úgy biztosította, hogy a tulajdonosoknak tíz és fél holdnyi területet költött le cserébe az auralikokla mögött lévő városi területből. A város így hat holdnyi területhez jutott, ahol a legelőtöbbsz szükséges van erre, részben a sétatér kibővítés, részben városrendezés céljából. (Utcarendezés, csatornázás stb.) A műszaki hivatal már a legközelebbi jövőben megkezd az idevőg tervek kidolgozását. A bizottság ezután a kártyalószabályrendellett foglalkozott, amelyet érvényben tartani javasolt mindaddig, amíg jogerőre emelkedik Számos kisebb fontosságú kérdése elintézése mellett a bizottság konkrét tervet és költségvetést kért a tüzoltószerter kibővítése felől és hozzájárult ahhoz, hogy Schmidt Zsigmond nyug. állami érdemérméköt ideiglenesen megbizák a gazdasági tanácsnok állással.

— **Az agítációs iratok beszoigaltatása. (Rendelet.)** Mindennemű kommunista rőpirat, könyv, feljegyzés, kommunista izál levél, költemény, fénykép, film stb. azonnali beszoigaltatandó az illető helység katonai parancsnokságának, illetve esendő, vagy nemetörősségnek, ha azok haladéktalanul előgetendők. Ezen rendelet kivétel nélkül mindenkre, tehát a határozatlan fehérezárlati elemekre is vonatkozik, mert az utóbbiakról is ellopthatják és sokszorosíthatják. Akinél ezután ilyen irányú iratok stb. találhatók letartóztatandók és ellenük az eljárás megindítandó. Ennek következtében a kommunista rőpiratok, könyvek, stb. ide sürgősen beszoigaltatandók a nagykanizsai katonai állomásparancsnoksághoz.

Nagykanizsa város rendőrkapitányságától

6252/Ksg. 1919.

Hírdetmény.

Figyelemzetem a közönséget, hogy mindennemű gyűllekezés a legszigorúbban tilos. Az ezen rendelet ellen vétők a törvény teljes szigorával fognak büntetenni.

Figyelemzetem továbbá a közönséget, hogy a büntetőörvénykönyv szerint az a csoport, amelynek célja a hatóságok valamely intézkedés megföldelése, vagy valamely intézkedéstől való elállásra kényszeríteni, vagy ezt megkísérelni, hatóság elleni erőszak büntető kövétel és a büntetőörvénykönyv szerint büntetetik.

Pelítvum a közönséget, hogy minden hasonló esekeménytől tartózkodjék, mert rendzavarást nem tűrök és minden gyűllekezést karhatalommal fogok szétoszlítani, a gyűllekezésben résztvevők ellen pedig a megtörli lépéseket meg fogom tenni. Nagykanizsa, 1919. aug. 26.

Rendőrfőkapitány.

LAPKIHORDÓ

helybeli előfizetők kézbesítéséhez felvéteik a Zalai Közlöny kiadóhivatalában

Dohányáruda.

GRÜNHUT PÁL

Nagykanizsa, Deák-ter 10. szám.

Ajánlok a legjobb minőségben szivarkahüvelyket, szivarkapaprikákat, szivark- és szivarkaszopókákat, szivark- és dohánypárcákat, levélpapirokat, képeslapdíszesárgókat, legújabb öngyújtókat, benzinnel, tűzkeveket, pipákat.

Bélyegáruda. Pontos kiszolgálás.

ZALAI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
F6-ut 13. Bogenrieder-palota
Interurban-telefon 183.

Felolősszerkesztő:

Dr. HEGEDŰS GYÖRGY.

Megjelenik délután 4 órakor.
Hirdetések és nyilrtér ájlaszása szerint
Egyes szám ára 50 fillér.

Hulljon le a lepel

mely alacsony emberi érdékeltségeket takar. Játsszunk nyílt kártyával. Ha valaha volt ország, mely jelszavakkal politizált és vezetői félreomlottak, úgy ez a mi édes, de agyonnyomorgatott hazánk volt. A humanizmus, a műveltség, a felvilágosultság jelszavai alatt vidáman készülték kufár jelkés a jó, a nemes, a nemzeti erkölcs és vallás terolonbolására. S mégiscsak bántani, avagy leíteni sem lehetett őket, mert védtek a jelszavak. Ez nem lehet így tovább! Ez sudorita bele az országot ebbe az utóbbi idők szany nyen áradatába. „Castrum doloris” lett édes hazánk s rajta kiterítve minden, ami drága volt minden igaz magyarnak: a nemzeti érzés, az Istenben való hit és az erkölcs.

Friedrich István miniszterelnök szava az eddigi aljas üzérkedésnek dörgő „magállí”-t vezényelt. Bőszőzát nem fog tetszeni azoknak, kik eddig a korrupciót szolgálták, akik folyton a kereszténység ellen küzdöttek. De tetszeni fog minden igaz magyarnak, aki hazája jólététől kényszerül.

Ilyen miniszterelnök kell nekünk, aki nem fél a sötéttség rablólovagjaitól, kapeabetyaráitól s nyíltan ki meri mondani: Ez az ország keresztény Magyarország volt és annak is kell maradnia. A szocialisták és a nem keresztények no követeljenek nagyobb hatáskört, mint amely őket számaránnyal fogva megilleti. A többi a miénk!

Így van, derék Friedrich István! Úgy van. A többi a miénk, keresztényeké és ahhoz no merjen senki hozzá nyulni!

No mondja erre senki, hogy ez antiszemitaizmus Nem az! Mi nem akarunk pogromot, sem felekezeti igaztást, de nem tűrhettük azt sem, hogy a nem keresztény elem itt nálunk nebántságirag legyen s ezen a címen ők meg mindenk-neki menjének, ami keresztény. Iho! Iho! Nem alszunk már! Akinék nem tetszik a keresztény szellem, azal nem áruoljen egy gyökényen. A kereszténységet eddig szabadon össarollhatta mindenk, sajtóban, rőpíratokban, tudományos katedráton, a politikában. S ha valaki ez ellen felmentse a szavát, akkor már antiszemitaizmusodott.

Uraim hulljon le a hálógv a szemérről! Itt nem antiszemitaizkodik senki, csak az igazság és a méltányosság alapjaira helyezkednek. Annakidején mennyire vadolták *Prohászka*t, mert a nem keresztény elemek háborús viselkedéséről őszinte, de súlyos kritikát mondott. S nem is mondhatók mást. A nem keresztény elem vezető szerepet nem vihet egy keresztény országban. Ha ezt követeljük, ez nem antiszemitaizmus, hanem az utolsó óvtizedek szomorú tapasztalataiból leszűrődött igazság.

Vegye tudomásul mindenki: mi nem bántunk, nem öldözünk senkit, nem igazatunk, csak kijelentjük, hogy minden nem keresztény törekvőt, mely a kereszténység rovására akar érvényesülni, letörünk. Előhoz kötszeresen megadta nekünk a jogot a kommunizmus idejének irányra.

Az „antiszemitaizmus” a „felekezeti igazság” nem lehet tovább jelző, amely magútt meg lehessen lapulni. Az ország keresztény. S e jellegzet nekünk kötelességünk megvédeni. Aki nem vét e jelleg ellen, az nyugodtan élhet itt továbbra is. De az az idő már lejárt, amikor areul hagytuk magunkat köpni.

Aki igaz magyar, az álljon Friedrich kormányra mellé.

Budaestnek nem tetszettek Friedrich szavai. De tetszenek az országban a tetszenek nekünk. Nem sokára meglesznek a választások.

Magyarok! Jegyeztek meg jól a miniszterelnök szavát. Amit ő mondott, az most a magyar politika. Más politika nem kell! El no feledjétek ezt a választásokig! No maradjuk egymást. Munkás, földmives, katona, kisgazda, szegény, gazdag! Értsetek meg az új idők nagy kötelességeit! Összetartásban az erő!

h. j.

A miniszterelnök a helyzetéről.

Budaest, aug. 28. A régi pártok képviselői folytatták tanácskozásait és kárték Friedrich miniszterelnököt, hogy jelenjék meg ő is a tanácskozáson. A miniszterelnök Csilléry és Hauer minisztereket bizta meg, hogy nevében a politikussal előtt a következő kijelentéseket tegyék:

— A Bpesten tartózkodó antant-missziók külön-külön kijelentették, hogy ők az ország belsejébe nem avatkoznak és nem is fognak avatkozni. Ennek alapján az a meggyőződés, hogy az antant tőnyleg meg fog belavatkozni abba, hogy megalkod az új kormány, miután lehetetlennék tartom, hogy bárki olyan kabinetet állíthasson össze, mely az itt tartózkodó antant-missziókat külön-külön, ugyesztint a pártfrakciókat kielégítse. Az eddig megállapítható kívánások lehető figyelembevételével legjobb tudásom szerint össze fogok állítani egy miniszteriümet, azt be fogom mutatni az itteni antant-misszióknak, egyben azonban meghatalmazott miniszterek után jegyzék kíséretében azt a szövetséges és társult hatalmak versaillesi bizottságának is bejelentem. A nemzeti alapon álló összes pártok kiindozották, hogy szollitárisak a jelenlegi kormányval és semmi más irányú kormány alakulásában nem vesznek részt.

Küldöttség megy Párisba

Budaest, aug. 28. Tegnap déli 12 órakor nagy tőntetés volt a miniszterelnökség előtt a magyar kormány mellett, amely a kormányt és a miniszterelnököt hangs kiállításokkal éljenzte. Az erkélyen megjelent Friedrich miniszterelnök és kijelentette, hogy örömmel fogadja a küldöttséget, amely arra szólította fel, hogy helyőrlé no távozzék. Ő nem is távozik. Vegye tudomásul a küldöttség, hogy holnap az új kormány megalakul. Vegyék tudomásul, hogy holnap három miniszter Clemenceauhoz utazik és meg fogja mondani, hogy nem szállodapolitikussok döntének sorsunkról, hanem a magyar nemzet itélzeik.

— Kedves testvéreim! El van döntve, én helyemen maradok. (Viharos, dörgő éljenzés.) Az egész országból érvelő jönnek a táviratok. Én ezek szerint egyenesen áruló volnék, ha eszerben hagyám azon irányt, amelyen elindultam. Legyenek bizalommal hozzáim, mi nem alszunk, ami csak tartunk. Ugyis választások lesznek, akkor megmutathatja minden politikus, milyen nagy lömegek állanak a háta mögött. Én be fogom bizonyítani, hogy mi mögöttök áll Magyarország.

A miniszterelnök bejelentette, hogy újart az antantmisszióval és ott is előadta programját, hogy keresztény Magyarországot akar, akik azt karják, éljenek.

Távirat és telefon.

Megalakult az új kormány.

Budaest, aug. 28. A magyar kormányválság szerdán este véget ért. Az új kormány tagjai a következők:

Elnök és belügyminiszter: **Friedrich István** iparos.
Külgügy: a távollévő **Csáky Imre** gróf követtségi tisztviselő.

Belügyi államtitkár: **Beniczky Ödön** tisztviselő.
Földmívelésügyi: **Rubinek Gyula** az O. M. G. E. igazgatója.

Kereskedelemügyi: **Heinrich Ferenc** kereskedő.
Pénzügy: **Grün János** tisztviselő.
Hadügyi: **Schnetzler Ferenc** tábornok.
Közélelmészügyi: **Ereký Károly** mérnök.
Kultuszminiszter: **Huszár Károly** tanító. (Államtitkár: **Pekár Gyula** író.)
Igazságügyi: **Balogh György** bíró.
Nemzetiségi kisebbségek minisztere: **Bleyer Jakab** egyetemi tanár.

Népegészségügyi: **Csilléry András** orvos.
Propaganda-ügyek minisztere: **Haller István** tisztviselő.
Földmívelésügyek minisztere: sokorópátkai **Szabó István** földműves.

Ipari munkások minisztere: **Oláh Dániel** munkás.

A soproniak hűségnyilatkozata.

Budaest, aug. 28. Jelentették már, hogy Sopron város lakossága megkapó orvosi hűségnyilatkozattal fordult a magyar kormányhoz és a tőcsében működő antant-missziókhöz. A nyilatkozat szövege a következő:

A magyar külügyminiszternek, a miniszterelnöknek, a bécsi magyar követnek és a bécsi antantmisszióknak.

Sopron város lakossága mai hatalmas bögyűlőseón egyhangú lelkesedéssel úgy határozott, hogy híven kitart Magyarországgal mellett, ahog a város németajku lakosságának mindjé megadták a lehetőséget, hogy anyanyelvét szabadon használja és kultúrját tovább fejleszthesse. A város lakossága tudni sem akar arról, hogy Német-Ausztriához

csatlójják. A Magyarországtól való elszakadás a város gazdasági romlását vonná maga után, a gazdasági bukást pedig nyomon követné a német kultúra hanyatlása. Mi nó metek akarunk maradni, de magyar nemetek Németausztria semmit sem nyerne, ha minket odedatosolnának, mi azonban mindent elveszítünk.

Nem akarjuk, hogy idegen hatalom szálljon meg bennünk s épon ezért visszautasítjuk a terverbet német-osztrák megállást is. A mi városunkban teljes a rend, nyugalom és a béke. Van elég erők arja, hogy a rendet és nyugalmat továbbra is fontartassuk és találunk módot arra is, hogy az alkotó munkálkodást biztosítsuk.

Kérjük, hogy határozatunkat sürgősen közöljék az antantmissziókkal.
Thurner Mihály dr. polgármester.

